

DORINIO UGDYMO ROMOS KATALIKŲ TIKYBOS) BENDROJI PROGRAMA

Parengė Dr.s.Danguolė Gervytė, Danutė Kratukienė, Vilma Balandienė, Raimonda Kuklienė, s.Inga Rukaitė, s. Raminta Rudinskaitė

Turinys

Dorinio ugdymo bendrosios nuostatos	3
ROMOS KATALIKŲ TIKYBA	6
1 Paskirtis	6
2 Tikslai ir uždaviniai	6
2.1 Tikslas	6
2.2 Uždaviniai	6
2.2.1 Pradinio ugdymo uždaviniai	6
2.2.2 Pagrindinio ugdymo uždaviniai	7
3 Kompetencijų ugdymas dalyku	7
4 Pasiekimų sritys	8
4.1 A Šventojo Rašto pažinimas	8
4.2 B Tikėjimo turinio pažinimas	8
4.3 C Bažnyčia ir liturgija	9
4.4 D Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas	9
4.5 E Moralė/etika arba žmogus ir pasaulis	9
5 Pasiekimų raida	9
6 Mokymosi turinys	16
6.1 1 klasė	16
6.1.1 Švento rašto mokymosi turinys	16
6.1.2 Tikėjimo turinio mokymosi turinys	16
6.1.3 Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys	17
6.1.4 Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys	17
6.1.5 Moralės ir etikos mokymosi turinys	17
6.2 2 klasė	18
6.2.1 Švento rašto mokymosi turinys	18
6.2.2 Tikėjimo turinio mokymosi turinys	18
6.2.3 Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys	18

6.2.4	Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys	18
6.2.5	Moralės ir etikos mokymosi turinys.	19
6.3	3 klasė	19
6.3.1	Švento rašto mokymosi turinys	19
6.3.2	Tikėjimo turinio mokymosi turinys	20
6.3.3	Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys	20
6.3.4	Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys	20
6.3.5	Moralės ir etikos mokymosi turinys	21
6.4	4 klasė	21
6.4.1	Švento rašto mokymosi turinys	21
6.4.2	Tikėjimo turinio mokymosi turinys	22
6.4.3	Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys	22
6.4.4	Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys	22
6.4.5	Moralės ir etikos mokymosi turinys	23
6.5	5 klasė	24
6.5.1	Švento rašto mokymosi turinys	24
6.5.2	Tikėjimo turinio mokymosi turinys	24
6.5.3	Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys	25
6.5.4	Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys	25
6.5.5	Moralės ir etikos mokymosi turinys	25
6.6	6 klasė	26
6.6.1	Švento rašto mokymosi turinys	26
6.6.2	Tikėjimo turinio mokymosi turinys	26
6.6.3	Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys	26
6.6.4	Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys	27
6.6.5	Moralės ir etikos mokymosi turinys	27
6.7	7 klasė	28
6.7.1	Švento rašto mokymosi turinys	28
6.7.2	Tikėjimo turinio mokymosi turinys	28
6.7.3	Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys	29
6.7.4	Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys	29
6.7.5	Moralės ir etikos mokymosi turinys	30

6.8	8 klasė	30
6.8.1	Švento rašto mokymosi turinys	30
6.8.2	Tikėjimo turinio mokymosi turinys	30
6.8.3	Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys	31
6.8.4	Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys	32
6.8.5	Moralės ir etikos mokymosi turinys	32
6.9	9 klasė	33
6.9.1	Švento rašto mokymosi turinys	33
6.9.2	Tikėjimo turinio mokymosi turinys	33
6.9.3	Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys	34
6.9.4	Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys	34
6.9.5	Moralės ir etikos mokymosi turinys	35
6.10	10 klasė	35
6.10.1	Švento rašto mokymosi turinys	35
6.10.2	Tikėjimo turinio mokymosi turinys	36
6.10.3	Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys	36
6.10.4	Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys	37
6.10.5	Moralės ir etikos mokymosi turinys	37
7	Pasiekimų vertinimas	38
8	Pasiekimų lygių požymiai	39
8.1	1-2 klasė	39
8.2	3-4 klasė	43
8.3	5-6 klasė	46
8.4	7-8 klasės	52
8.5	9-10 klasė	56

Dorinio ugdymo bendrosios nuostatos

Dorinis ugdymas skirtas kryptingam dorinių nuostatų puoselėjimui, skatinant vaiko moralinį vystymąsi link save tobulinančios ir bendradarbiaujančios asmenybės brandos.

Dorinis ugdymas pasitelkdamas teologinę ir filosofinę išmintį lavina ir tobulina moralinį mąstymą; ugdo gebėjimą etines bei religines išvalgas bei žinias konstruktyviai taikyti praktikoje.

Dorinio ugdymo paskirtis

Etikos ir tikybos pamokas į darnią dorinio ugdymo visumą sieja dėmesys dvasiniam mokinio tapimui, asmens orumui, bendrosioms žmogaus vertybėms bei bendras tikslas – sukurti mokiniams sąlygas:

- pažinti savo asmens galias ir supantį pasaulį, formuotis etiniais ir religiniais principais bei moraliniu mąstymu grįstą pasaulėžiūrą,
- ugdytis atsakingą santykį su savimi, kitais žmonėmis, visuomene ir pasauliu, gebėjimą empatiškai suprasti ir užjausti ne tik šalia esančius, bet ir patirtimi nutolusius asmenis, gebėjimą nesitaikstyti su prievarta, neteisingumu, patyčiomis, padėti kitam ištikus nelaimei,
- ugdytis darnų ekologinį sąmoningumą, tai yra kasdieninę atsakomybę už gamtą, gyvūnus ir planetos išsaugojimą.

Etikos ir tikybos pamokas skiria tai, kad etikos pamokos yra nekonfesinės, jos grindžiamos humanistiniu požiūriu ir bendrosiomis žmogaus vertybėmis. Atsižvelgiant į kultūrų ir religijų įvairovę, atveriamos pasaulėžiūrinio apsisprendimo galimybės. Per tikybos pamokas dorinis ugdymas vyksta pabrėžiant religinę konkrečios konfesijos patirtį. Tikėjimo bendruomenės kontekste ugdymas grindžiamas asmens santykiu su Dievu ir Šventojo Rašto išmintimi, kurio požiūriu aptariamos moralės normos ir žmonių santykiai.

Dorinio ugdymo struktūra

Dalykas	Mokymosi metai									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Etika	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Romos katalikų tikyba	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ortodoksų (stačiatikių) tikyba	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Evangelikų liuteronų tikyba	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Evangelikų reformatų tikyba	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Karaimų tikyba	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Judėjų tikyba	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Musulmonų tikyba	sunitų	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Dorinio ugdymo pasiekimų sritys

Pasiekimų sritys	A	B	C	D	E
Dalykai					
Etika	Saviugda ir savisauga. <i>Aš-asmuo</i>	Dialoginis bendravimas: <i>Aš-tu</i>	Socialiniai santykiai. <i>Aš-Mes</i>	Santykis su pasauliu. <i>Aš-tai</i>	
Katalikų tikyba	Šventojo Rašto pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	Bažnyčia ir liturgija	Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas	Morale/etika arba žmogus ir pasaulis
Ortodoksų (stačiatikių) tikyba	Šventojo Rašto pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	Bažnyčia ir liturgija	Asmens tobulėjimas ir visuomenė	Moralė/etika arba žmogus ir pasaulis
Evangelikų liuteronų tikyba	Šventojo Rašto pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	Bažnyčia ir liturgija	Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas	Morale/etika arba žmogus ir pasaulis
Evangelikų reformatų tikyba	Šventojo Rašto pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	Bažnyčia ir liturgija	Biblinis dvasingumas	Žmogus ir pasaulis
Karaimų tikyba	Šventojo Rašto pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	Bendruomenė ir liturgija		Morale/etika arba žmogus ir pasaulis
Judėjų tikyba	Šventojo Rašto pažinimas kaip asmeninės ūgties prielaida	Tikėjimo turinio pažinimas: ryšys su Kūrėju ir santykis su kitu žmogumi	Šventės, tradicijos, ritualai, bendruomenės gyvenimas	Santykis su visuomene	Judaizmo sąsajos su žydų tautos istorija

Musulmonų sunitų tikyba	Šventraščio pažinimas	Tikėjimo turinio pažinimas	Bendruomenė ir malda	Asmens tobulėjimas ir visuomenė	Morale/etika arba žmogus ir pasaulis

ROMOS KATALIKŲ TIKYBA

1 Paskirtis

Katalikų tikybos mokomasis dalykas supažindina mokinius su Šventuoju Raštu, Katalikų Bažnyčios mokymu, atveria asmeninio ryšio su Kristumi svarbą, ugdo pasitikėjimą Dievu ir gerbia asmens religinį apsisprendimą.

Tikybos mokymas yra kristocentriškas, nukreiptas į asmenį, sukurtą pagal Dievo paveikslą ir Kristaus asmens įgalintą. Mokiniai bendraudami ir bendradarbiaudami, pažindami savo asmens galias ir supantį pasaulį, formuojasi pasaulėžiūrą, gebėjimą veikti ir sąveikauti su kitais ir pasaulyje remdamiesi krikščioniškais principais.

Mokiniai skatinami kelti tikėjimo, asmens tapatumo, etinius, egzistencinius, socialinius, kultūrinius klausimus ir ieškoti atsakymų tikėjimo ir mokslo dialogo perspektyvoje, ieškoti Dievo ir žmogaus bendrystės raiškos visuomenėje.

2 Tikslai ir uždaviniai

2.1 Tikslas

Remiantis Šventuoju Raštu ir Katalikų Bažnyčios doktrina, sudaryti galimybes mokyti(-s) tikėjimo tiesų, ugdyti(-s) vidujiškumą, bendruomeniškumą ir moralines nuostatas, padedančias interpretuoti ir spręsti gyvenimo klausimus tikėjimo perspektyvoje, siekiant asmenybės ūgties ir tikėjimo brandos.

2.2 Uždaviniai

2.2.1 Pradinio ugdymo uždaviniai

Siekdami katalikų tikybos tikslo mokiniai:

- apibūdina Biblijos išskirtinumą, skaito, klauso ir išgirsta Dievo Žodį, žinotų pagrindines biblines istorijas;
- žino pagrindines tikėjimo tiesas ir per jas identifikuoja katalikišką tapatumą;
- apibūdina Katalikų Bažnyčią kaip bendruomenę švenčiančią tikėjimą;
- atpažįsta savo vidujiškumą ir kurtia asmeninį santykį su Dievu;
- įvertina nuostatas ir poelgius ir juos komentuoja evangelinių vertybių perspektyvoje.

2.2.2 Pagrindinio ugdymo uždaviniai

Siekdami katalikų tikybos tikslo mokiniai:

- suvokia Bibliją kaip tikėjimo šaltinį, atpažįsta pagrindines biblines istorijas, vardus, simbolius, reiškinius mene ir literatūroje;
- nagrinėja Apaštalų tikėjimo išpažinimą, apibrėžia ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo sąvokas;
- apibūdina Katalikų Bažnyčios liturgiją, ją vertina, gerbia ir geba joje dalyvauti;
- paaiškina, koks yra krikščionio pašaukimas, atpažįsta skirtingas pašaukimo formas, įvertina tikėjimo pavyzdžius ir dvasinių pratybų svarbą ir taiko gyvenime;
- suvokia asmens vertę, kritiškai vertina ir analizuoja aktualius visuomenės klausimus, taiko socialinio Bažnyčios mokymo principus siekiant bendrojo gėrio.

3 Kompetencijų ugdymas dalyku

Kompetencija	Kompetencijos raiška
4.1. Pažinimo kompetencija	Katalikų tikybos žinios grindžiamo teologine metodologine prieiga. Gamtos mokslų formuojamas pasaulėvaizdis yra papildomas filosofiniu- teologiniu pažinimu, dalykui būdingomis žiniomis ir iš to kylančiais gebėjimais, pamokose įsisavinama žmonijos kultūrinė patirtis. Mokiniai, kvestionuodami, vertindami ir pagrįsdami idėjas, mokosi kritinio mąstymo. Mokiniai skatinami reflektuoti savo mokymąsi, kelti naujus klausimus ir konstruoti filosofinį-teologinį pažinimą.
4.2. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija	Dorinio ugdymo (katalikų tikybos) pamokose mokiniai skatinami pasitikėti savo jėgomis, prisiimti atsakomybę už savo veiksmus ir įsivertinti savo bei visuomenės poelgių pasekmes; ugdomas socialinis atsakingumas. Per savęs gilesnį pažinimą ugdoma savimonė, skatinama savitvarda ir atsakingas rūpinimasis psichine bei dvasine sveikata. Dorinio ugdymo (katalikų tikybos) pamokose mokiniai ugdomi bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius.
4.3. Kūrybiškumo kompetencija	Dorinio ugdymo (katalikų tikybos) pamokose mokiniai tyrinėja krikščionišką kultūros paveldą, identifikuoja kūrybines galimybes. Generuoja idėjas ir problemų sprendimus etikos, moralės, liturgijos ir kt. pažinimo srityse. Apmąsto savo ir kitų kūrybinius procesus ir rezultatus, ieško kūrybiškų problemų sprendimo remiantis krikščioniška morale.
4.4. Pilietiškumo kompetencija	Dorinio ugdymo (katalikų tikybos) pamokose nagrinėjant bendruomenės, etikos, moralės ir kitas pažinimo sritis yra stiprinamas pilietinis tapatumas, skatinama socialinė atsakomybė ir aktyvumas. Nagrinėjamos pagarbos žmogaus teisėms ir

	laisvėms problemos ir ugdomas pilietinis angažuotumas, atsakingumas už bendruomenę. Dalyvavimas tikėjimo bendruomenėje yra siejamas su socialiniu aktyvumu ir bendruomeniškumu.
4.5. Kultūrinė kompetencija	Dorinio ugdymo (katalikų tikybos) pamokose ugdomas kultūrinis sąmoningumas, grindžiamas krikščioniška kultūros tradicija Lietuvoje, Europoje ir pasaulyje. Ugdomas estetiškas pažinimas ir skonis krikščioniškame mene ir muzikoje, skatinamas aktyvumas kuriant meninę raišką. Vertina ir kūrybiškai interpretuoja krikščionišką kultūrinį paveldą. Mokiniai susipažindami su kitomis religijomis ugdo toleranciją, tarpkultūrinį dialogą ir supratimą.
4.6. Komunikavimo kompetencija	Dorinio ugdymo (katalikų tikybos) pamokose mokinys supranta įvairiomis formomis perteikiamą religinę ir etinę (moralinę) žinią, ją kritiškai vertina, interpretuoja ir pats perduoda tinkamai argumentuodamas bei paaiškindamas. Pamokose naudojamos kalbinė ir vizualinė raiškos priemonės. Pamokose mokiniams sudaromos sąlygos kurti, interpretuoti ir perduoti teologines-filosofines žinias, rasti informaciją įvairiuose informaciniuose šaltiniuose, ją patikrinti, skirti objektyvią informaciją nuo subjektyvios, etiška naudotis socialine medija.

4 Pasiekimų sritys

4.1 A Šventojo Rašto pažinimas

Tyrinėdami Biblijos kanoną, skaitydami Bibliją ir nagrinėdami jos pasakojimą susipažįsta su Apreiškimo šaltiniu ir asmeninio santykio su Dievu pagrindu. Atskleidžia Biblijos kultūrinį, istorinį paveldą, ugdo biblinį raštingumą.

Šios pasiekimo srities pasiekimai:

- A1 Tyrinėja Biblijos kanono atsiradimą
- A2 Skaito ir interpretuoja Šventąjį Raštą
- A3 Nagrinėja Biblijos pasakojimą

4.2 B Tikėjimo turinio pažinimas

Supažįsta su Katalikų Bažnyčios mokomu tikėjimo turiniu. Atskleidžia Dieviškojo Apreiškimo svarbiausias tiesas, susipažįsta su Kristumi, kuriame Dievas pilnai save apreiškė ir atpirko žmoniją. Atpažįsta asmens atsaką į Dievo kvietimą santykiui ir randa tikėjimo sąsajas su asmenine patirtimi bei bendruomenės gyvenimu. Susipažindami su kitomis pasaulio religijomis ugdo dialogiškumą ir santarvę.

Šios pasiekimo srities pasiekimai:

- B1 Išplėtoja Jėzaus kaip Atpirkėjo misijos sampratą
- B2 Paaiškina trejybinio Dievo slėpinį
- B3 Apibūdina žmogų, kaip gebantį pažinti Dievą ir kurti santykį su Juo
- B4. Apibūdina skirtingas religijas ir jas gerbia

4.3 C Bažnyčia ir liturgija

Susipažįsta su Bažnyčia, kaip Dievo tauta, analizuoja tikėjimo prasmę ir jo šventimą asmens ir bendruomenės gyvenime. Įvertina Bažnyčios visuotinumą ir supranta ją kaip vietos bendruomenę.

Šios pasiekimo srities pasiekimai:

- C1 Apibrėžia Bažnyčią kaip Dievo tautą
- C2 Analizuoja liturgiją, geba joje dalyvauti
- C3 Įvardija ir apibūdina sakramentus, kaip Dievo malonės ženklus

4.4 D Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas

Analizuodami žmogaus santykio su Dievu dinamiką yra skatinami dvasinei ugdymui per konkrečias krikščioniškoje tradicijoje susiformavusias priemones. Susipažįsta su krikščionio „gyvenimo Dvasioje“ būdais ir prasme.

Šios pasiekimo srities pasiekimai:

- D1 Analizuoja žmogaus santykio su Dievu dinamiką
- D2 Aptaria gyvenimo Kristuje būdus ir geba juos pasirinkti
- D3 Pagrindžia krikščionio pašaukimą šventumui

4.5 E Moralė/etika arba žmogus ir pasaulis

Tikėjimo ir Bažnyčios mokymo perspektyvoje analizuoja asmens ir bendruomenės aktualiuosius moralės, etikos, socialinius ir kt. klausimus. Ugdomi kritinį mąstymą priimančius sprendimus ir interpretuojant įvykius bei reiškinius, skatinama dialogo kultūra ir pagarba asmeniui bei aplinkai.

Šios pasiekimo srities pasiekimai:

- E1 Apibrėžia žmogaus gyvybės vertę ir neliečiamumą
- E2 Pagrindžia kūno šventumo sampratą (kūno teologija)
- E3 Priima sprendimus atsižvelgdamas į kūrinijos integralumą ir ekologinę etiką
- E4 Analizuoja ir paaiškina socialinį Bažnyčios mokymą

5 Pasiekimų raida

1-2	3-4	5-6	7-8	9-10
klasės	klasės	klasės	klasės	klasės

A. Šventojo Rašto pažinimas**A1. Tyrinėja Biblijos kanono atsiradimą**

A1. Įvardija dvi Šventojo Rašto dalis. Apibūdina esminius Biblijos požymius, klausosi Dievo žodžio.	A1. Paaiškina Biblijos atsiradimo istoriją: nuo pasakojimo iki rašytinio teksto.	A1. Tyrinėja ST ir NT struktūrą, kanoną, žanrus, skiria ST ir NT pagrindinius pasakojimus bei jų žanrus.	A1. Įvertina Biblijos reikšmę įvardija žodinę bei dvasinę prasmes ir paaiškina istorinį kontekstą.	A1. Paaiškina sąsajas tarp Senojo ir Naujojo Testamento. Nusako Biblijos reikšmę Bažnyčios gyvenime.

A2. Skaito ir interpretuoja Šventąjį Raštą

A2. Skaito nurodytą biblinį tekstą ir jį atpasakoja.	A2. Suranda biblinį tekstą pagal nuorodą.	A2. Paaiškina biblinį tekstą kaip kultūrinį paveldą, randa aktualius pavyzdžius asmeninėje patirtyje.	A2. Skaitydamas biblinius tekstus juos sieja su istoriniu teksto kontekstu, atpažįsta jų aktualumą, sieja su asmenine patirtimi.	A2. Analizuoja ir interpretuoja biblinius tekstus kitų literatūros tekstų kontekste. Palygina biblinės kultūros skirtumus gretinant su savąja.

A3. Nagrinėja Biblijos pasakojimą

A3. Papasakoja kelias biblines istorijas. Atpažįsta pagrindinius Išganymo istorijos įvykius.	A3. Papasakoja ir pavaizduoja raktines biblines istorijas ir paaiškina jų prasmę.	A3. Skiria Senojo ir Naujojo Testamento istorijas, paaiškina jų sąsajas. Lygina evangelinius tekstus, žino Jėzaus mokymo turinį.	A3. Pagrindinius Biblijos pasakojimo epizodus perteikia įvairiais būdais. Žino biblinius simbolius, vardus, įvykius.	A3. Pažįsta biblinę kultūrą. Identifikuoja biblinius simbolius, vardus, reiškinius aplinkoje, mene, literatūroje

B. Tikėjimo turinio pažinimas**B1. Išplėtoja Jėzaus kaip Atpirkėjo misijos sampratą**

1-2	3-4	5-6	7-8	9-10
B1. Pristato svarbiausius Jėzaus gyvenimo įvykius.	B1. Įvardija Jėzaus dieviškumo ir žmogiškumo savybes.	B1. Papasakoja Jėzaus gyvenimo istoriją ir supranta jo misiją.	B1. Išvelgia ir supranta savo gyvenimo ir Išganymo istorijos sąsajas.	B1. Sieja Išsikūnijimo ir Išganymo slėpinį su Biblija. Kritiškai vertina informaciją apie Jėzaus asmenį ir misiją.
B2. Paaiškina trejybinio Dievo slėpinį				
B2. Apibūdina kas yra Dievas Kūrėjas. Skiria Dievo ir žmogaus kūrinis.	B2. Kelia klausimus apie pasaulio atsiradimo biblinį ir mokslinį aiškinimą.	B2. Paaiškina Dievo apsireiškimą ir veikimą per Švenčiausiąją Trejybę. Sugretina/ įvardina, kaip veikia Švenčiausios Trejybės asmenys.	B2. Išplėtoja Švenčiausios Trejybės sampratą per Šventosios Dvasios pažinimą ir jos dovanų pritaikymą gyvenime.	B2. Paaiškina ir pagrindžia Švenčiausios Trejybės asmenų skirtingumą ir vaidmenis. Atpažįsta klaidingus Dievo įvaizdžius, jų atsiradimo priežastis ir pasekmes.
B3. Apibūdina žmogų, kaip gebantį pažinti Dievą ir turėti santykį su juo				
B3. Nurodo, kad pasaulis pažįstamas ne tik penkiaais pojūčiais ir protu, bet ir tikėjimu. Įvardija savo unikalumą.	B3. Svarsto, kodėl žmonės tiki į Dievą. Nurodo ir kritiškai vertina netikėjimo priežastis.	B3. Paaiškina tikėjimą, kaip santykį tarp Dievo ir žmogaus. Nurodo tikėjimo reikšmę žmogaus gyvenime.	B3. Atpažįsta Dievo veikimą istoriniuose įvykiuose ir asmens gyvenime.	B3. Vertina tikėjimo vaidmenį žmogaus gyvenime ir randa tikėjimo pavyzdžių.
B4. Apibūdina skirtingas religijas ir jas gerbia				
B4. Atpažįsta žmonių	B4. Atpažįsta ir įvardija tikėjimo	B4. Identifikuoja didžiąsias pasaulio	B4. Atpažįsta ir apibūdina savo	B4. Apibrėžia ekumenizmo ir

skirtingumus, juos priima ir gerbia.	skirtumus ir juos gerbia, žino religinius simbolius. Skiria ir gerbia kitas religijas	religijas, jas klasifikuoja. Atpažįsta kitų religijų simbolius ir juos paaiškina.	katalikiškąjį tapatumą. Lygina krikščioniškų konfesijų tikėjimo raišką su katalikų tikėjimu.	tarpreliginio dialogo sąvokas. Orientuojasi tarpreliginio dialogo ir ekumenizmo raidoje.
C. Bažnyčia ir liturgija				
C1. Apibrėžia Bažnyčią kaip Dievo tautą				
C1. Skiria, kad bažnyčia yra ir bendruomenė, ir pastatas. Paaiškina bendruomenės svarbą.	C1. Paaiškina, kad Bažnyčia yra tikėjimą išpažįstanti ir švenčianti bendruomenė.	C1. Pristato Bažnyčios, kaip keliaujančios Dievo tautos atsiradimo istoriją ir jos tarnavimo misiją.	C1. Žino ir paaiškina Bažnyčios misiją ir vaidmenį visuomenėje, suranda galimybes dalyvauti Bažnyčios gyvenime.	C1. Interpretuoja Bažnyčios istorijos įvykius. Aptaria Bažnyčios istorinę ir kultūrinę raidą
C2. Analizuoja liturgiją, geba joje dalyvauti				
C2. Skiria bažnyčios aplinką nuo kitų. Padedamas suaugusiųjų tinkamai elgiasi bažnyčioje.	C2. Žino pagrindinius liturginius simbolius ir spalvas, geba juos atpažinti..	C2. Supranta ir paaiškina liturginį laiką.	C2. Atpažįsta ir interpretuoja liturgijos kalbą: spalvas, simbolius, meninę raišką.	C2 Analizuoja ir pagarbiai vertina liturgiją ir nurodo įsitraukimo galimybes.
C3 Įvardija ir apibūdina sakramentus, kaip Dievo malonės ženklus				
C3. Žino savo vardo suteikimo istoriją ir papasakoja, kaip tampama krikščioniu.	C3. Susieja sakramentus su Jėzaus gyvenimo įvykiais.	C3. Žino sakramentų prasmes ir pagrindinius simbolius. Juos pristato pasitelkęs įvairias	C3. Atskleidžia Bažnyčios kaip sakramentų teikėjos misiją.	C3. Apibrėžia sakramentinio gyvenimo požymius, gaunamas malones

		raiškos priemonės ir formas.		ir sieja jas su žmogaus gyvenimo etapais.
D. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas				
D1 Analizuoja žmogaus santykio su Dievu dinamiką				
D1. Suformuluoja prašymo, dėkojimo, atsiprašymo ir užtarimo maldas.	D1. Apibūdina maldos paskirtį, formas ir būdus, nusako pagrindines laikysenas.	D1. Paaiškina maldos reikšmę asmens ir bendruomenės gyvenime. Suranda maldos pavyzdžių Šv. Rašte.	D1. Įvertina maldos svarbą Išganymo istorijoje, analizuoja maldos pavyzdžius Biblijoje ir Bažnyčios Tradicijoje.	D1. Analizuoja Dievo veikimo ir globos ženklus, apmąsto asmeninės ir bendruomeninės maldos svarbą.
D2 Aptaria gyvenimo Kristuje būdus ir geba juos pasirinkti				
D2. Paaiškina tylos poreikį bei svarbą. Susikuria tylos sąlygas.	D2. Paaiškina, koks turėtų būti krikščionio gyvenimas. Atpažįsta dvasinio gyvenimo sunkumus, trukdžius.	D2. Nusako tikėjimo ir darbų vienovės svarbą.	D2. Analizuoja tikėjimo kelionės ir dvasinio augimo būdus.	D2. Išplėtoja atsivertimo tipologijos sampratą. Apibrėžia ir įvertina dvasinio gyvenimo svarbą asmens tobulėjimui.
D3 Pagrindžia krikščionio pašaukimą šventumui				
D3. Papasakoja šventojo gyvenimą ir paaiškina, kodėl jis vadinamas Dievo draugu.	D3. Paaiškina ypatingą Švč. Mergelės Marijos vaidmenį Išganymo istorijoje.	D3. Pristato šventųjų ar tikėjimo herojų pavyzdžius, juose atpažįsta Jėzaus asmenį.	D3. Apibūdina Švč. Mergelę Mariją, kaip tikėjimo liudytoją.	D3. Paaiškina, koks yra krikščionio pašaukimas. Ieško galimybių atsiliiepti į savo pašaukimą. Suvokia Bažnyčios misijos universalumą pasaulyje.

E. Moralė/etika: žmogus ir pasaulis**E1 Apibrėžia žmogaus gyvybės vertę ir neliečiamumą**

E1. Mokosi priimti Dievo dovanotos gyvybės šventumą ir neliečiamumą.	E1. Atpažįsta Dievo rūpestį žmogumi bibliniuose tekstuose ir gyvenimiškose situacijose.	E1. Pateikia pavyzdžius, kur pažeidžiamas gyvybės neliečiamumas.	E1. Rodo pagarbą asmenims iš skirtingų socialinių ir kultūrinių grupių. Kuria strategijas, kaip išsaugoti gyvybės neliečiamumą.	E1. Apibrėžia pagrindinius bioetikos principus. Analizuoja ir apibendrina moralines dilemas.

E2. Pagrindžia kūno šventumo sampratą (kūno teologija)

E2. Apibūdina žmogaus, kaip Dievo kūrinio, savybes ir kuo jis skiriasi nuo kitų kūrinų.	E2. Paaiškina, kodėl penki kūno pojūčiai yra Dievo dovana.	E2. Vertina sveikatą kaip vieną iš esminių vertybių, lemiančių asmens aktyvumą dalyvaujant Dievo plane.	E2. Įvardija sprendimų priėmimo ir elgesio su savo kūnu pasekmes.	E2. Generuoja įvairias, krikščionišku mokymu grįstas, idėjas savitvardos ir valios ugdymo srityje.

E3. Priima sprendimus atsižvelgdamas į kūrinijos integralumą ir ekologinę etiką

E3. Apibūdina kūriniją kaip Dievo dovaną, kodėl svarbu ją saugoti.	E3. Nusako krikščionišką požiūrį į aplinką, gamtą, įvardija žmogaus poveikį gamtai.	E3. Supranta krikščionišką atsakomybę už kūriniją, prisideda prie darnios ekologinės aplinkos kūrimo.	E3. Remiantis įvairiais šaltiniais, tikėjimo ir gyvenimo pavyzdžiais, sukuria veiksmų planą, sprendžiant integralios ekologijos problemas.	E3. Apibūdina globalizacijos ir vartotojiškumo sampratą, iš to kylančias problemas, ieško sprendimo būdų. Renkasi nevirtotojišką laikyseną. Žino ir vadovaujasi tvarumo principais.

E4 Analizuoja ir paaiškina socialinį Bažnyčios mokymą

E4. Aptaria pagalbos būdus artimiausioje aplinkoje.	E4. Pripažįsta kiekvieno žmogaus poreikius, žino pagalbos būdus ir juos taiko.	E4. Pateikia gailestingumo pavyzdžių iš Šventojo Rašto, šventųjų, savo gyvenimo.	E4. Apibūdina pagrindinius socialinio Bažnyčios mokymo principus ir juos pagrindžia.	E4. Taiko Bažnyčios socialinio mokymo principus, atsakingai naudodamasis žiniasklaida ir dalyvaudamas savanoriškoje veikloje.

6 Mokymosi turinys

6.1 1 klasė

6.1.1 Švento rašto mokymosi turinys

Šventasis Raštas – ypatinga knyga

A1 Kuo skiriasi Biblija nuo kitų knygų? (Šventojo Rašto turinio svarba, pagarbus elgesys su Biblija.)

Kaip Dievas kalba Biblijoje? (Dievo Žodis, Dievas kalba savo žmonėms.)

Kodėl Biblija paaukuota? (Biblijos išskirtinumas, dvasinė ir istorinė reikšmė.)

Ar širdis turi ausis? (Kaip klausyti Dievo žodžio?)

Dievas dovanoja mums pasaulį ir juo rūpinasi

A3 Kodėl žmonės nusigręžė nuo Dievo? (Pradžios knygos pasakojimas.)

Kokia pirmųjų žmonių nuodėmė? (Neklusnumas, puikybė, atsiskyrimas nuo Dievo.)

Kaip Dievas laikosi savo pažadų? (Pažadas atsiųsti Gelbėtoją, Jėzaus gimimas.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Biblija, Šventasis Raštas, Dievo Žodis.

Integraciniai ryšiai: lietuvių k.

6.1.2 Tikėjimo turinio mokymosi turinys

Kalėdų žinia

B1 Ar Jėzus gimė gimdymo namuose? (Jėzaus gimimo aplinkybės ir vieta.)

Ką žinome apie Jėzaus šeimą? (Šv. Šeima - Juozapas, Marija.)

Susitikimas su Jėzumi

B1 Kiek geriausių draugų turėjo Jėzus? (Apaštalai, pirmųjų mokinių pašaukimas.)

Ar galėčiau tiesiai paklausti Jėzaus? (Jėzus ir vaikai.)

Kaip draugai padeda ateiti pas Jėzų? (Ligonio draugų pastangos atnešti jį pas Jėzų Lk 5,17-26)

Velykų paslaptis

B1 Kuo skiriasi atsikelti ir prisikelti? (Jėzus gyvas. Mirtis ir prisikėlimas.)

Kaip švenčiame Velykas? (Šv. Velykų šventės prasmė ir šventimas.)

Dievas yra Kūrėjas ir mane kviečia kurti

B2 Kas yra kūrėjas ir kūrinys? (Dievo kūryba ir žmogaus kūryba.)

Ar aš galiu sukurti boružę? (Dievas gyvybės davėjas, žmogus gyvybės įkvėpti negali.)

Kaip viskas atsirado? (Pasakojimo skaitymas ir suvokimas, Pr 1,1 - 2,4)

Kodėl Dievas viską sukūrė? (Apie Dievą, kuris viską daro iš meilės, „Ir tai buvo gera“.)

Ar Dievas sukūrė dinosaurus? (Pasakojimas apie Sukūrimą, Pr 1, 20-24)

Esame skirtingi

B4 Kas atsitiktų, jeigu visi būtume vienodi? (Išoriniai ir vidiniai žmonių tarpusavio skirtumai.)

Kaip susidraugaučiau su kitokiu? (Pagarba ir kitokio asmens priėmimas.)

Kuri kūno dalis yra reikalingiausia? (Nors skirtingi, bet vieni kitiems reikalingi, tarpusavio papildomumas.)

Ar įmanoma nusipirkti talentą? (Talentai, gabumai, palyginimas apie talentus)

Sąvokos, simboliai, vardai: Dievo Karalystė, laiminimas, Dievas visagalis, Kūrėjas, kūrinys, talentas, tolerancija, kūnas ir siela

Integraciniai ryšiai: pasaulio pažinimas, etika, etninė kultūra
Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

6.1.3 Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

C1 Kas būtų, jeigu pasaulyje aš būčiau vienas? (Draugų, šeimos, klasės, bendruomenės svarba. Ką reiškia žodis bendruomenė?)

Kaip rašome žodį „bažnyčia“? („Bažnyčia“ – bendruomenė ir „bažnyčia“ - pastatas.)

Kaip vadinasi žmonių grupė, kuri renkasi į artimiausią bažnyčią? (Parapijos sąvoka, susipažinimas su savo parapija.)

Kas dirba bažnyčioje? (Kunigas, klebonas, katechetas/katechetė, vargoninkas/vargoninkė, patarnautojas/ patarnautoja, choristai ir t.t.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Bažnyčia, bažnyčia, bendruomenė, kryžiaus ženklas, krikštas, krikščionis, parapija, kunigas, klebonas, katechetas/katechetė, vargoninkas/vargoninkė patarnautojas/patarnautoja, choristai.)

Integraciniai ryšiai: pasaulio pažinimas, etika, dailė ir technologijos, muzika, SESLURŠŽS

6.1.4 Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys

Prašymo, dėkojimo, užtarimo malda

D1 Ar visko galiu prašyti Dievą? (Maldos laikysenos, kaip suformuluoti maldą, prašymas sau ir kitiems reikalingos pagalbos ir pan.)

Kaip galiu melstis namuose? (Malda ryte, vakare, prie stalo, maldos kampelis, malda šeimoje.)

Ar Dievas girdi visų maldas? (Užtarimo malda, melstis už artimus ir nepažįstamus žmones.

Susitikimas su Jėzumi tyloje

D2 Kodėl Dievas kalba tyliai? (Mažojo Samuelio malda, širdies malda, įsiklausymas, 1 Sam 3, 3b–10. 19)

Kaip nusiraminti maldai? (Nutyla kūnas, jausmai, vaizduotės panaudojimas maldai, fizinė laikysena.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Prašymo malda, dėkojimo malda, užtarimo malda, maldos kampelis, maldos laikysena)

Integraciniai ryšiai: lietuvių k. muzika, SESLURŠŽS.

6.1.5 Moralės ir etikos mokymosi turinys

Gyvybė neliečiama

E1 Kokia gyvenimo dovana yra pati brangiausia? (Gyvybės vertė, pagarba savo ir kito gyvybei.)

Žmogus - unikalus Dievo kūrinys

E2 Kodėl aš esu? (Dievas pažįsta, myli, nori mums laimės.)

Kuo žmogus skiriasi nuo kitų būtybių, kurias sukūrė Dievas? (Žmogus pažįsta Kūrėją, mąsto, myli, gali laisvai pasirinkti, kurti.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Gyvybė, gailestingumo darbas, kūrinija, pareiga, atsakomybė.

Integraciniai ryšiai: pasaulio pažinimas, etika, SESLURŠŽS

6.2 2 klasė

6.2.1 Švento rašto mokymosi turinys

Kalėdų žinia Biblijoje

A2 Kaip evangelistai kalba apie Jėzaus gimimą? (Pasirinkti vieną iš evangelinių tekstų.)

Velykų paslaptis Biblijoje

A2Kokie yra Prisikėlimo ženklai? (Nuristas akmuo, tuščias kapas, angelas, drobulės.)

Kaip evangelistai kalba apie Prisikėlimą? (Prisikėlimo naratyvas.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Biblija, Šventasis Raštas, Dievo Žodis, Juozapas, Marija, Šventoji Šeima, Velykos, Prisikėlimas, Nukryžiuotasis, Jeruzalė, Galilėja, Nazaretas, Betliejus, nuodėmė, Dievo pažadas, Gelbėtojas

Integraciniai ryšiai: lietuvių k.

6.2.2 Tikėjimo turinio mokymosi turinys

Žinojimas ir tikėjimas

B3 Ar yra kitas toks pat kaip aš? (Kiekvieno asmens unikalumas, žmogus kūniškas ir dvasinis.)

Ar mokslininkai viską žino? (Kas yra mokslas ir kas yra tikėjimas.)

Ką daryti, kad pažintum Dievą? (Dievas pažįstamas protu ir tikėjimu.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Dievas visagalis, Kūrėjas, kūrinys, kūnas ir siela.

Integraciniai ryšiai: pasaulio pažinimas, etika, dailė ir technologijos, muzika.

6.2.3 Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

Bažnyčia - išskirtinė vieta

C2 Kuo bažnyčia skiriasi nuo prekybos centro? (Bažnyčia, kaip sakralus pastatas, maldos namai.)

Ar bažnyčioje yra kokios nors taisyklės? (Kaip elgtis bažnyčioje.)

Ką žmonės veikia bažnyčioje? (Liturginė malda ir asmeninė malda.)

Kiek žemėje yra bažnyčių? (Katedra, bažnyčia, koplyčia, kulto pastatų įvairovė)

Kas panašu visose bažnyčiose? (Altorius, kryžius, tabernakulis, vargonai, sostas, ambona ir t.t.)

Aš - krikščionis

C3 Kokia tavo vardo istorija? (Vardo reikšmė, šventieji globėjai)

Kodėl Jėzaus vardas yra visų svarbiausias? (Pagarbus Dievo vardo tarimas.)

Kaip Kristus gyvena tarp mūsų? (Tikinčiųjų bendruomenė, sakramentai, kaip susitikimo su Dievu vietos, pvz, krikštas ir Eucharistija.)

Kas yra bendro tarp kryžiaus, krikšto ir krikščionio? (Kryžiaus ženklas, krikšto sakramentas, per krikštą tampama krikščioniu, vienija Jėzus Kristus.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Velykų žvakė, Bažnyčia, bažnyčia, bendruomenė, kryžiaus ženklas, krikštas, krikščionis, Jėzus, Kristus, Emanuelis, altorius, parapija, kunigas.

Integraciniai ryšiai: pasaulio pažinimas, dailė ir technologijos

6.2.4 Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys

Šventieji - Dievo draugai

D3 Ką angelas pasakė Mergelei Marijai? (Angelo pasveikinimo Marijai malda, Sveika Marija malda.)

Kodėl kai kurie žmonės paveiksluose vaizduojami su lanku virš galvos? (Šventųjų vaizdavimas ikonografijoje.)

Kiek yra šventųjų? (Pažintis su šventaisiais, Visų Šventųjų šventė, *pasirinktina*: Fatimos šventieji, šv. Bernadeta Subiru ir kt.)

Kaip susidraugauti su Jėzumi? (Skaityti, žiūrėti, kalbėtis.)

Ar Jėzus supranta, kaip aš jaučiuosi? (Jausmų, minčių atpažinimas ir įvardijimas, jausmai tikėjime ir maldoje.)

Kuo geras skiriasi nuo švento? (Šventojo apibrėžimas, artumas Dievui.)

Kaip tapti šventuoju? Ar šiais laikais būna šventųjų? (*pasirinktina*: šv. Bernadeta Subiru, Dievo tarnaitė Antuanetė Meo (Antonietta Meo), Šv. Dominykas Savio ir kt.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Aureolė, draugystė su Dievu, šventasis, Visų Šventųjų šventė, Fatimos šventieji, šv. Bernadeta Subiru, Dievo tarnaitė Antuanetė Meo (Antonietta Meo), Šv. Dominykas Savio.

Integraciniai ryšiai: dailė ir technologijos, etika, etninė kultūra

6.2.5 Moralės ir etikos mokymosi turinys.

Esu pakviestas gėrėtis ir saugoti gamtą

E3 Kodėl yra sakoma „gamta - visų namai“? (Gamta - Dievo kūrinija, Dievą galime pažinti gamtoje.)

Ar Dievas ir man patikėjo rūpintis pasauliu? (Žmogaus atsakomybė už gamtą ir žmogų, būdai gamtai saugoti.)

Aš galiu padėti

E4 Ką gali mano mažos rankutės? (du - trys gailestingumo darbai kūnui, pasirinktinai, atskleidžiant artimos aplinkos ir pasaulio skurdo, ekologines, stichines nelaimes ir pan.)

Ką gali mano maža širdelė? (du - trys gailestingumo darbai sielai, pasirinktinai, pasirinktinai, atskleidžiant vaikų situacijas pasaulyje ir pan.)

Ar lengva dalintis? (Dalinimosi džiaugsmas, Duonos padauginimas)

Ar sunku padaryti vieną gerą darbą per dieną? (Pareiga, atsakomybė šeimoje, mokykloje)

Sąvokos, simboliai, vardai: Gyvybė, gailestingumo darbas, kūrinija, pareiga, atsakomybė.

Integraciniai ryšiai: pasaulio pažinimas, etika, SESLURŠŽS

6.3 3 klasė

6.3.1 Švento rašto mokymosi turinys

Nuo pasakojimo iki Biblijos kanono.

A1 Kiek popiruso lapų reikia Biblijai užrašyti? (Biblijos užrašymo būdai: nuo molinės lentelės iki skaitmenintos Biblijos)

Kaip iš kartos į kartą buvo perduodami Šventojo Rašto tekstai? (Sakytinė ir rašytinė tradicijos.)

Ar pats Dievas parašė Bibliją? (Dievo įkvėpti autoriai ir jų rašymo aplinkybės.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Kanonas, popirusas, rankraštis.

Integraciniai ryšiai: pasaulio pažinimas, lietuvių k.

6.3.2 Tikėjimo turinio mokymosi turinys

Jėzus žmogus ir Dievas

B1 Ar „nazarietis“ yra tas pats kaip „kaunietis“? (Žodžio „nazarietis“ reikšmė, Jėzaus kilmė.)

Ar Jėzus dėvėjo džinsus? (Jėzaus žmogiškumas: savybės ir aplinka.)

Ar „Kristus“ yra Jėzaus pavardė? (Žodžio „Kristus“ reikšmė.)

Kas yra Dievo Sūnus? (Jėzaus dieviškumas ir sūnystė, Jėzaus Krikštas.)

Ką gali padaryti Jėzus, bet negali padaryti žmogus? (Jėzaus dieviškumas: stebuklai, demonų išvaymas.)

Ar Jėzus galėjo supykti? Dėl ko Jėzus verkė? (Jėzaus žmogiškumas: kūniška tapatybė, emocijos ir jausmai.)

Kodėl krikščionys į Jėzų kreipiasi „Viešpatie“? (Audros nutildymas, Jėzaus dieviškumas, titulai, atsimainymas, mokymas, dieviška galia.)

Tikėjimo grožis

B3 Ar lengva draugauti su Jėzumi? (Draugystė su Jėzumi valingas įsipareigojimas. Kodėl žmonės netiki: neturėjo galimybės pažinti Dievo, blogos patirtys, autoriteto nepritarimas, paviršutiniškai pažįsta savo tikėjimą, baimė keistis ir t.t.)

Ką pasakyčiau netikinčiam draugui apie savo tikėjimą? (Vidinis troškimas, tikėjimo perdavimas šeimoje, kūrinijos didingumas, tikėjimo liudytojai, asmeninės patirtys.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Dieviškumas, žmogiškumas, Viešpats, Mesijas.

Integraciniai ryšiai: lietuvių k., pasaulio pažinimas, etika, SESLURŠŽS

6.3.3 Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

Bažnyčia - švenčianti bendruomenė

C1 Ką veikti bažnyčioje? (Asmeninės tikėjimo ir maldos patirtys, bendruomenė, tarnystės galimybės, dalyvavimas liturgijoje: atidžiai klausytis, melstis, giedoti ir t.t.)

Liturginės laikysenos ir simboliai Šventose Mišiose (2-3 val.)

C2 Kaip atsirado sekmadienis? (Septintą dieną Dievas ilsėjosi, Kristaus Prisikėlimas)

Ar skiriasi gimtadienio šventė nuo Šv. Mišių? (Šv. Mišių prasmė. Šv. Mišiose naudojamų spalvų, duonos ir vyno reikšmė. liturgijos pagrindinės dalys)

Kaip turiu elgtis, kai pasaulio Viešpats šv. Mišiose ateina pas mane? (Pagarbus elgesys šv. Mišiose, besimeldžianti širdis ir lūpos)

Sąvokos, simboliai, vardai: Šv. Mišios, Eucharistija, Viešpaties diena, Dievo Žodžio stalas Žodžio liturgija, Aukos liturgija

Integraciniai ryšiai: lietuvių k., muzika, fizinis ugdymas (laikysena), SESLURŠŽS

6.3.4 Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys

Maldos formos, būdai ir laikysenos

D1 Kaip su Dievu tiesiogiai susisiekti ir pasikalbėti? (Tyli malda, kaip draugas kalba draugui, dienos peržvalga.)

Dieve, ką sakai?! (Kaip išgirsti Dievą: artimųjų pagalba, žodžiai, gamta, muzika, žvilgsnis, Šventojo Rašto žodžiai, tyła, buvimas bažnyčioje, kunigo pamokymai ir t.t.)

Ar galima su Dievu kalbėtis trumpais sakiniais? (Trumpos maldos: Padėk man! Ačiū tau, Viešpatie! Viešpatie palaimink mane! Jėzau tu man reikalingas! Kur tu? Man taip liūdna! O Dieve, kaip gražu! Jausmai ir emocijos maldoje.)

Kokia kalba kalbama Bažnyčioje? (Liturginė Bažnyčios bendruomenės kalba, simboliai, gestai, muzika. elgesys, liturginis dialogas.)

Ar visko galima Dievą prašyti? (Geros ir negeros maldos intencijos.)

Ar galima melstis gulint? (Kūno laikysena išreiškia maldą ir padeda jai susikaupti.)

Ar Dievą galiu vadinti „tėčiu“? (Tėve mūsų malda, Jėzaus išmokyta malda, prašymai maldoje.)

Švč. Mergelė Marija – ypatingas asmuo

D3 Kodėl maldoje kreipiamės į Mariją? (Marija – Dievo ir Bažnyčios Motina. Marijos kultas.)

Kodėl Marija vadinama „Rožinio Karaliene“? (Rožinio malda, rožinio slėpiniai.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Mergelė Marija, rožinis, maldos būdai, intencija.

Integraciniai ryšiai: lietuvių k., muzika, pasaulio pažinimas, SESLURŠŽS

6.3.5 Moralės ir etikos mokymosi turinys

Dievas leidžia pažinti pasaulį

E2 Kokias dovanas esame gavę iš Dievo? (Pasaulį pažįstame per pojūčius, Bartimiejaus išgydymas Mk 10,46-52)

Ar yra šeštasis pojūtis? (Vidiniai troškimai, Dievo ilgesys, sąžinė, vidujiškumas, Jėzus ir samarietė Jn 4,7-15)

Kaip gyvena Dievo vaikai?

E4 Kodėl palaimingiau duoti nei imti? (Aukso taisyklė, pagalba tėvams, draugams, meilės įsakymas Jn 15,12)

Ar pastebiu kito skausmą? (Atidumas, paguoda šalia esančiam)

Sąvokos, simboliai, vardai: Bartimiejus, Lozorius, raupsuotasis, gailestingumas, kūrinija, saikingumas, dorybė, ekologiniai iššūkiai, gailestingumo darbai kūnui, gailestingumo darbai sielai)

Integraciniai ryšiai: pasaulio pažinimas, etika, SESLURŠŽS.

6.4 4 klasė

6.4.1 Švento rašto mokymosi turinys

Ką Šventasis Raštas man šiandien sako?

A2 Ar įmanoma „nulaužti“ Biblijos kodą? (Mokymasis skaityti Bibliją pagal pateiktas nuorodas.)

Ar galima iškepti pyragą pagal Bibliją? (Sakinių, žodžių paieška pagal nuorodas.)

Ar įmanoma pabėgti nuo Dievo? (Jonos istorija, Jon 1 - 4)

Ar ūgis trukdo pamatyti Jėzų? (Zachiejaus istorija, Lk 19,1-10)

„Kas iš jų įvykdė Tėvo valią?“ (Apie klusnumą, žodžio ir veiksmo dermę.)

Tikėjimo protėviai ir karaliai Šventajame Rašte

A3 Ar verta pasitikėti Dievu? (Abraomas, Izaokas - išėjimas, Izaoko auka)

Kiek kainuoja dubenėlis sriubos? (Ezavas ir Jokūbas, pirmgimystė Biblijoje, žmogaus vertė)

Ar paskutinis gali būti pirmas? (Juozapas, brolių išdavystė)

Į kokį žygį Dievas pakvietė Možę? (Pašaukimas, išėjimas iš Egipto, kelionė per dykumą)

Kas akmeniui užmušė milžiną? (Dovydo pašaukimas ir stiprybė)

Kodėl sakome: „Išmintingas, kaip Saliamonas“? (Saliamonas, išminties vertybė)

Sąvokos, simboliai, vardai: Kanonas, papirusas, rankraštis, pirmagimystė Biblijoje, auka, aukojimas, karalius ir pranašas Biblijoje, Dovydo žvaigždė, Išėjimas, Sandora, Mozė, Egiptas.

Integraciniai ryšiai: pasaulio pažinimas, lietuvių k., dailė ir technologijos, SESLURŠŽS

6.4.2 Tikėjimo turinio mokymosi turinys

Mokslo ir tikėjimo aiškinimas apie pasaulio atsiradimą.

B2 Kaip atsirado pasaulis? (Pokalbis tarp mokslo ir Biblijos, pasaulio sukūrimo scenos mene interpretacija.)

Pažintis su kitomis religijomis. (1-2 val.)

B4 Kodėl ne ant visų maldos namų yra kryžius? (Religijų įvairovė, skirtumai, maldos namai, simboliai, pagarba)

Sąvokos, simboliai, vardai: Religija, bažnyčia, sinagoga, mečetė, kenesa, pagoda, religija, , krikščionis, katalikas, popiežius.

Integraciniai ryšiai: pasaulio pažinimas.

6.4.3 Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

Jėzus ir sakramentai

C3 Kas yra malonė, ar malonė - tai, kas malonu? (Dievo malonės samprata)

Per kokius ženklus Dievas duoda savo malones? (Septyni sakramentai, jų prasmė, sakramentų simboliai.)

Ar visi sakramentai yra reikalingi? (Sakramentai skirtinguose gyvenimo etapuose.)

Kaip Jėzus tampa duona ir vynu? (Šv. Mišių dalys, jų pavadinimai.)

Ar iš šv. Mišių išeinu sotus? (Eucharistijos sakramentas, Komunija, bendrystė su Jėzumi.)

Kaip išdrįsti eiti išpažinties? (Susitikimas su pačiu Dievu per kunigą, išpažinties prasmė ir eiga, atgailos sakramentas.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Šv. Mišios, Eucharistija, Krikštas, Sutvirtinimas, Švč. Sakramentas, Sutaikinimas, Atgaila, Ligonių patepimas, Šventimai, Santuoka, kunigas, vyskupas, klebonas, malonė, Viešpaties diena, Dievo Žodžio stalas Žodžio liturgija, Aukos liturgija

Integraciniai ryšiai: dailė, muzika.

6.4.4 Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys

Dvasinio gyvenimo priešai

D2 Ką daryti jeigu susvyruoja tikėjimas? (Pokalbis su tikinčiu žmogumi, malda, skaityti knygas apie tikėjimą.)

Ką reiškia pagunda? (Gundymai, kaip jiems pasipriešinti, Jėzaus gundymas.)

Krikščionio gyvenimas

D2 Ką reiškia garbinti Dievą? (Švč. Sakramento pagarbinimas, malda prieš Švenčiausiąjį Sakramentą, Šv. Tarcizijaus pavyzdys.)

Ką reiškia: tikėjimas be darbų – miręs? (Krikščionio pašaukimas tarnystei, darbas kaip malda ir malda darbuose.)

Gerai darbai kūnui ir sielai (šventieji - kaip iliustracija pasirinktinai)

D3 Ar duoti pinigėlių elgetai? (Išalkusį pavalgydinti, ištroškusį pagirdyti, *pasirinktinai* Motina Teresė.)

Ar karalaitis gali keistis apdaru su elgeta? (Vargšą aprengti, *pasirinktinai*: šv. Kazimieras.)

Ką reiškia posakis: „Svečias į namus – Dievas į namus“? (Keleivį priglauti, *pasirinktinai* šv. Benediktas. Migrantų problema ir svetingas atsakas.)

Ar žmogus gali numirti už kitą žmogų? (Kalinį sušelpiti, *pasirinktinai*: šv. Maksimilijonas Marija Kolbė.)

Kas kartu su gydytojais padeda ligoniui sveikti? (Ligonį aplankyti, *pasirinktinai*: pal. Jurgis Matulaitis, iniciatyva „Raudonos nosys“, „Niekieno vaikai“.)

Kas nuo mirties išgelbėjo šv. Roką? (Mirusį palaidoti, pagarba žmogaus kūnui, *pasirinktinai*: šv. Rokas, jo vaizdavimas mene, rokitai vienuoliai Lietuvoje maro metu.)

Ar mokyta žmogus gali pakeisti pasaulį? (Nemokantį pamokyti, *pasirinktinai*: šv. Marija Eugeniya ir jos svajonė suteikti vaikams išsilavinimą, kad jie paskui pasaulį padarytų geresniu.)

Kaip galiu žinoti, kad elgiuosi teisingai? (Abejojančiam patarti, *pasirinktinai* šv. Ignacas Lojola, svarbiausi Dvasių skyrimo principai.)

Ar galiu pasikeisti? (Pikta darantį sudrausti, *pasirinktinai*: šv. Jonas Bosko, jo darbas su vaikais, saleziečių misija.)

Ar kalėjime galima būti laisvu? (Įžeidimus atleisti, nuoskaudas nukęsti, *pasirinktinai*: pal. Teofilijus Matulionis, jo laiškas dukterėčiai Marytei, dovana ir parašas laiškuose „laisvas kalinys“.)

Ar įmanoma matyti Jėzų ir būti suprastu? (Nuoskaudas nukęsti, *pasirinktinai*: šv. Faustina: joks teptukas negali atvaizduoti Dievo grožio.)

Ar gali būti paprastas šventojo gyvenimas? (Melstis už gyvus ir mirusius, *pasirinktinai*: Šv. Teresėlė, maldos misija.)

Kodėl Marija vadinama „Gailestingumo motina“? (Pagimdė, Jėzų, kuris yra Gailestingumas, Marija užtaria žmoniją varguose.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Geri darbai kūnui, geri darbai sielai, šv. Motina Teresė, šv. Kazimieras, šv. Benediktas, šv. Maksimilijonas, Marija Kolbė, pal. Jurgis Matulaitis, šv. Rokas, šv. Marija Eugeniya, Šv. Ignacas, šv. Jonas Bosko, pal. Teofilijus Matulionis, šv. Faustina, Šv. Teresėlė, Švenčiausias Sakramentas, pagunda.

Integraciniai ryšiai: pasaulio pažinimas, etika, dailė ir technologijos, SESLURŠŽS

6.4.5 Moralės ir etikos mokymosi turinys

Dievas rūpinasi žmogumi ir dovanoja gyvenimą

E1 Kaip Dievas manimi rūpinasi? (Pasitikėjimas Dievo Apvaizda, Dievo rūpestis manimi kasdienybėje.)

Atsakomybė už gamtą

E3 Kaip mes privalome elgtis su kūrinija? (Šiandienos ekologiniai iššūkiai ir sprendimai, atsakingas pasirinkimas, saikingumo dorybė, prisitaikymas prie paprastesnio gyvenimo.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Bartimiejus, Lozorius, raupsuotasis, gailestingumas, kūrinija, saikingumas, dorybė, ekologiniai iššūkiai, gailestingumo darbai kūnui, gailestingumo darbai sielai.

Integraciniai ryšiai: pasaulio pažinimas, fizinis ugdymas.

6.5 5 klasė

6.5.1 Švento rašto mokymosi turinys

Patarimai Išminties literatūroje (Patarlių ir Siracido knygos)

A2 Ar Dievas kalbėjo patarlėmis? (Tėvų pamokymai vaikams, išmintis)

Ko paklaustum išminčiaus? (Apie darbą, dosnumą, bendravimą)

Kokį draugą norėčiau turėti? (Draugystė Biblijoje)

Jeigu būčiau prezidentas, aš...?(Lyderystė, atsakomybė už savo šalį)

Biblija paaiškina Bibliją

A3 Koks būtų Abraomo ir Jėzaus pokalbis? (Abraomo ir Jėzaus aukos palyginimas)

Kokią navigaciją naudojo Mozė veddamas tautą? (Mozės ir Jėzaus misija, Mozė išveda tautą iš nelaisvės Egipte, Jėzus išvaduoja žmogų iš nuodėmės nelaisvės)

Kaip Evangelijas pradeda to meto „ekspertai“ ir “žurnalistai”? (Palyginti skirtingų Evangelijų pradžias. Sinoptinės Evangelijos).

Kas įvyko prie stalo vakarieniaujant su Jėzumi? (Eucharistijos įsteigimas)

Sąvokos, simboliai, vardai: Senasis Testamentas, Naujasis Testamentas, Biblija, Evangelija, Mozė, Abraomas, Eucharistija, misija, Egiptas, nelaisvė, nuodėmė.

Integraciniai ryšiai: lietuvių k. ir literatūra, informacinės technologijos, gamta ir žmogus, istorija.

6.5.2 Tikėjimo turinio mokymosi turinys

Santykis tarp Dievo ir žmogaus

B3 Ar žmogus ieško Dievo, ar Dievas ieško žmogaus? (Prigimtinis Dievo troškimas, Dievas pasitinka žmogų)

Ar galima tiltą pastatyti vienoje upės pusėje? (Dievo ir žmogaus bendrystė)

Kodėl verta pasitikėti Dievu? (Nuo tikėjimo iki pasitikėjimo, besąlygiška Dievo meilė, Petras eina vandeniui)

Ar Jėzus yra mano draugas? („Aš jus draugais vadinu.“ Jn 15, 9-17)

Sąvokos, simboliai, vardai: Gerasis ganytojas, avių vartai, Gyvoji duona, Kelias, tiesa ir gyvenimas)

Integraciniai ryšiai: gamta ir žmogus, istorija, geografija, lietuvių k. ir literatūra, matematika.

6.5.3 Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

Bažnyčia - keliaujanti ir tarnaujanti bendruomenė

C1 Ką veikė apaštalai, kai Jėzaus nebebuvo su jais? (Pirmoji apaštalų bendruomenė: bendrystė, malda, duonos laužymas, patarnavimai, misija)

Ar sunku skelbti Dievo žodį? (Šv. Paulius, pirmosios misijos, Bažnyčios augimas)

Ar pirmieji krikščionys gyveno katakombose? (Pirmųjų krikščionių persekiojimas, maldos vietos, ištikimybė Kristui)

Ar krikščionis visada turi padėti? (Bažnyčios tarnavimo misija, diakonija, artimo meilė)

Ar šiais laikais yra riterių? (Bažnyčios karitatyvinės veiklos ir organizacijos, savanorystė, judėjimai, *pasirinktinai*: Caritas, Maltos ordinas, Patria, Samariečiai, jaunieji misionieriai ir pan.)

Sąvokos, simboliai, vardai: apaštalai, šv. Paulius, liturgija, liturginiai metai, Kalėdos, Velykos, sakramentai, katakombos.

Integraciniai ryšiai: gamta ir žmogus, matematika, istorija, geografija, technologijos, dailė, etninė kultūra.

6.5.4 Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys

Malda Šventajame Rašte ir su Šventuoju Raštu

D1 Kaip žmogui ateina į galvą melstis? (Per maldą Dievas dovanoja savo artumą)

Ar nelaimė išmoko melstis? (Malda kritinėse situacijose, Jėzaus malda mirties akivaizdoje)

Ar žmogus gali būti kurčias Dievui? (Vidinė laikysena: „Kalbėk, Viešpatie“, pvz. Samuelio pašaukimas)

Ar malda gali įkyrėti Dievui? (Ištverminga malda, pvz. Abraomo užtarimo malda)

Ką kalbėčiau, jeigu būčiau prie stalo su Jėzumi? (Eucharistijos įsteigimo tekstų supratimas ir/ar meditacija)

Kaip Jėzus meldėsi? (dykumoje, nuošalioje vietoje, šventykloje, kreipinys į Tėvą)

Švč. Mergelė Marija - ypatingas asmuo

D3 Ar galima Mariją sutikti kelyje? (piligrimystė, Aušros vartų Mergelės Marijos paveikslas, Marijos apsireiškimas Šiluvoje, Marijos apsireiškimas Lurde ir t.t.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Malda, piligrimystė, Švč. Mergelė Marija, Šiluva, Aušros vartai, Lurdas.

Integraciniai ryšiai: žmogus ir gamta, matematika, istorija.

6.5.5 Moralės ir etikos mokymosi turinys

Rizikingas elgesys

E1 Kas nutinka, kai atsigeriu iš netikro džiaugsmo ir laimės šaltinio? („Šiandien padėjau prieš tave gyvenimą ir gerovę, mirtį ir pražūtį“ Įst 30,15, žalingi įpročiai ir elgsena, jų pasekmės)

Kur yra tikrosios laimės šaltinis? (Dievas - laimės šaltinis, atsivertimų pavyzdžiai, pakeistas gyvenimas.)

Sąvokos, simboliai, vardai: atsivertimas.

Integraciniai ryšiai: socialinių-emocinių įgūdžių programos, žmogaus sauga, informacinės technologijos, etika

6.6 6 klasė

6.6.1 Švento rašto mokymosi turinys

Biblija - kaip biblioteka

A1 Nuo poezijos iki detektyvo. (Žanrai, pasakotojai, kontekstai)

Ar Biblija dar rašoma? (Kanono susiformavimas, Senojo ir Naujojo Testamento knygų išbaigtumas)

Ar įmanoma perskaityti visas bibliotekos knygas? (Knygų skaičius, Biblijos kalbos)

Sąvokos, simboliai, vardai: Senasis Testamentas, Naujasis Testamentas, Biblija, Evangelija,

Kumranas, 73 Biblijos knygos, kanonas, pergamentas, papirusas.

Integraciniai ryšiai: lietuvių k.ir literatūra, istorija, etika, SESLURŠŽS.

6.6.2 Tikėjimo turinio mokymosi turinys

Jėzus pristato save

B1 Kaip Jėzus gali būti ir Dievas, ir žmogus tuo pačiu metu? (Jėzaus žmogiškumas ir dieviškumas, Petro išpažinimas ir Atsimainymas)

Kokia Jėzaus misija žemėje? (Dievo karalystės skelbimas, Išganymas, Atpirkimas)

Ką istorijos mokslas žino apie Jėzų? (Istoriniai faktai Evangelijose)

Ką apie Jėzų evangelistai papasakoja daugiau už istorikus? (Tikėjimo Jėzus)

Kaip Jėzus save pristato? (Gerasis ganytojas, avių vartai, gyvoji duona, kelias, tiesa ir gyvenimas)

Švenčiausios Trejybės slėpinys

B2 Ar įmanoma žmogaus protu atskleisti, kad Dievas yra Trejybė? (Švč. Trejybės samprata)

Kokia yra Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios bendrystė? (Švč. Trejybės slėpinio aiškinimas, meilės ryšys, simboliai ir vaizdavimo būdai: trilapis dobilas, A. Rubliovo ikona)

Didžiosios pasaulio religijos

B4 Kokios yra didžiosios pasaulio religijos? (Judaizmas, krikščionybė, islamas, budizmas, hinduizmas)

Kodėl yra tiek daug religijų? (Įgimtas Dievo troškimas)

Ar galima garbinti daug dievų? (Monoteizmas, politeizmas)

Kuo tiki kitų religijų atstovai? (Pagrindiniai didžiųjų pasaulio religijų principai)

Sąvokos, simboliai, vardai: Gerasis ganytojas, avių vartai, Gyvoji duona, Kelias, tiesa ir gyvenimas, misija, Išganymas, monoteizmas, politeizmas, judaizmas, krikščionybė, islamas, budizmas, hinduizmas

Integraciniai ryšiai: dailė, geografija, istorija.

6.6.3 Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

Liturginių metų ciklas

C2 Kada Bažnyčia švenčia naujuosius metus? (Liturginiai metai)

Kam reikia Bažnyčioje kalendoriaus? (Jėzaus gyvenimo ir Išganymo atspindys liturginiuose metuose)

Ar kunigo mėgstamiausia spalva žalia? (Liturginis eilinis laikas, sekmadieniai, šventųjų minėjimai)

Kaip švenčiame Jėzaus gimtadienį bažnyčioje? (Liturginis Advento ir Kalėdų laikas, liturginiai tekstai ir ženklai, jų prasmės)

Kodėl bažnyčioje galvas barsto pelenais? (Liturginis Gavėnios laikas, liturginiai tekstai ir ženklai, jų prasmės)

Kas svarbiau: kiaušinis ar Prisikėlimas? (Liturginis Velykų laikas, liturginiai tekstai ir ženklai, jų prasmės)

Sakramentų prasmės ir šventimas

C3 Po kokių ženklų esu gimęs? (Įkrikščioninimo sakramentai: krikštas, Eucharistija ir sutvirtinimas, sakramentų šventimas, sąlygos ir gaunama malonė)

Ar šiais laikais yra tarnų? (Tarnavimo sakramentai: kunigystė, santuoka, sakramentų šventimas, sąlygos ir gaunama malonė)

Ar yra išeitis su Dievu beviltiškoje situacijoje? (Gydymo sakramentai: atgailos, ligonių, sakramentų šventimas, sąlygos ir gaunama malonė)

Ar egzistuoja „stalo etiketas“ Bažnyčioje? (apie elgesį Mišiose, liturgija, liturginiai indai, malda, gestai ir t.t.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Liturginiai metai, eilinis laikas, Kalėdų laikas, Velykų laikas, įkrikščioninimo sakramentai, tarnavimo sakramentai, gydymo sakramentai.

Integraciniai ryšiai: dailė, technologijos, etninė kultūra.

6.6.4 Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys

Dekalogas, Kalno pamokslas – kaip dvasinis kelias

D2 Kodėl Dievui svarbu, kaip aš gyvenu? (Laimės žmogui troškimas ir dovanojimas)

Kokius įsakymus mums davė Dievas? (Dešimt Dievo įsakymų, kaip kelrodis dvasiniame gyvenime ir asmeniniame augime)

Kaip žinoti, ar elgiuosi gerai, ar blogai? (Sąžinė, vidinis balsas)

Kokią laimę žada Jėzus? (Kalno pamokslas)

Ar Jėzus laimina tik nelaimingus? (Tikroji palaiminimų prasmė)

Šventieji – „alter Jesus“

D3 Ar šventieji mėgdžiojo Jėzų? (Šventųjų gyvenimas su Jėzumi ir tapimas panašiu iš meilės, pasirinktinai: Šv. Pranciškus Asyžietis, pal. Karlas Akutis (Carlo Acutis))

Sąvokos, simboliai, vardai: Dešimt Dievo įsakymų, Dekalogas, Kalno pamokslas sąžinė, šventieji.

Integraciniai ryšiai: lietuvių k. ir literatūra, istorija, geografija, dailė, technologijos.

6.6.5 Moralės ir etikos mokymosi turinys

Krikščioniškas požiūris į kūriniją

E3 Kas labiausiai pažeidžia mūsų santykį su savimi pačiu, kitu, gamta ir Dievu? (Nedorybės, ydos)

Kodėl krikščionių santykis su gamta ir aplinka yra ypatingas? (Žmogus – Kūrėjo bendradarbis, bendrystė tarp visų Dievo kūrinių)

Gailestingumo pavyzdžiai Šv. Rašte ir šventųjų gyvenimuose

E4 Ar gailestis ir gailestingumas yra tas pats? (Žodžio „gailestingumas“ prasmė, Dievo gailestingumas Biblijoje. *Pasirinktina*: Gailestingasis samarietis, Beširdis tarnas, Sūnus palaidūnas)
Ar gailestingumo darbams pakviesti tik šventieji? (Gailestingumo darbai artimui *Pasirinktina*: Šv. Motina Teresė, Šv. Vincentas Paulietis,)
Ką reiškia: „Mylėk ir daryk ką nori“? (Šv. Augustinas, asmeniniai gailestingumo pavyzdžiai)
Sąvokos, simboliai, vardai: Fizinė sveikata, dvasinė sveikata, ydos, gailestingumas, Sūnus palaidūnas, Gerasis samarietis
Integraciniai ryšiai: žmogus ir gamta, SESLURŠŽS.

6.7 7 klasė

6.7.1 Švento rašto mokymosi turinys

Biblijos panorama

A1 Kokį palikimą esi gavęs? (Žodžio „testamentas“ teologinė reikšmė, Senojo ir Naujojo Testamentų parašymo laikotarpiai ir aktualumas).
Koks mokslininko žvilgsnis į Bibliją? (Biblinė geografija, istorija, archeologija)
Ar aš galiu būti Biblijos ekspertas? (Dvasinė Biblijos prasmė, Biblijos, kaip Dievo Žodžio, skaitymas šiandien)
Ar Pirmieji Tėvai suvalgė obuolį? (Senieji ir šiuolaikiniai Biblijos vertimai)

Laiko ženklai Biblijoje

A2 Kokios sąsajos tarp Biblijos ir pasaulio istorijos? (Babilonas, Egiptas, Romos imperija ir t.t.)
Kuo skiriasi biblinis pranašas nuo astrologo/būrėjo? (Pranašo reikšmė ir dabarties įvykių interpretavimas tikėjimo perspektyvoje)
Ką patirčiau keliaudamas kartu su šv. Paulium? (Šv. Pauliaus asmuo, kelionės, patirtys)
Sąvokos, simboliai, vardai: Naujasis Testamentas, Senasis Testamentas, biblinė archeologija, geografija, istorija, bibliniai simboliai, Šv. Jeronimas, A. Rubšys, Lietuvos Biblijos draugija, Septuaginta, Vulgata, hebrajų k., aramėjų k., graikų k., www.biblija.lt

6.7.2 Tikėjimo turinio mokymosi turinys

Jėzus dėl manęs

B1 Ar galima būti krikščionimi ir netikėti prisikėlimu? (Dievo išganymo planas, aktualūs Prisikėlimo klausimai)
Ar ir mūsų laukia gyvenimas po mirties? (Amžinasis gyvenimas)

Šventoji Dvasia, Jos dovanos ir vaisiai

B2 Kaip veikia Šv. Dvasia? (Per Tėvą ir Sūnų, pavyzdžiai)
Koks yra skirtumas tarp talento ir dvasinės dovanos? (Įgimti gebėjimai, Šv. Dvasios dovanos)
Iš ko atpažįstame, kad veikia Šv. Dvasia? (Šv. Dvasios vaisiai)
Sąvokos, simboliai, vardai: Šv. Dvasios dovanos, vaisiai, Švč. Trejybė, Prisikėlimas, amžinasis gyvenimas, ortodoksai, katalikai, protestantai, Bažnyčios žymės, viena, šventa, visuotinė, apaštališka, konfesijos, pal. Teofilus Matulionis, kardinolas Sigitas Tamkevičius, s. Nijolė Sadūnaitė, Adelė Dirsytė, rūpintojėlis, Šv. Petro įpėdinis.

Integraciniai ryšiai: dailė, geografija, istorija.

6.7.3 Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

Šventė - kaip tikėjimo patirtis

C2 Ar bažnyčioje nuplauna kojas? (Velykų tridienio liturgija: Didysis ketvirtadienis, Didysis penktadienis, Didysis Šeštadienis, kojų plovimas, kryžiaus kelias, kryžiaus pagarbinimas, velyknaktis, paschalas ir pan.)

Koks paukštis bažnyčioje turi išskirtinę vietą? (Sekminės, liturginiai tekstai ir ženklai, jų prasmės)

Ar Bažnyčia turi gimtadienį? (Sekminės, kaip Bažnyčios bendruomenės gimimo diena)

Liturginių veiksmų prasmės

C2 Kaip mano kūnas ir juslės dalyvauja liturgijoje? (Bažnytinis giedojimas, vizualiniai menai bažnyčioje, smilkalai, gestai ir judesiai ir t.t.)

Kuo skiriasi rožinis nuo perlų vėrinio? (Sakramentalijos: rožinis, škaplierius, kryželiai, medalikėliai, švęstas vanduo, šventintos žvakės)

Koks skirtumas tarp raudono siūlo ir škaplierio? (Kur yra prietarai, o kur daiktai primenantys Dievo meilę?)

Sąvokos, simboliai, vardai: Didysis ketvirtadienis, Didysis penktadienis, Didysis Šeštadienis, kojų plovimas, kryžiaus kelias, kryžiaus pagarbinimas, velyknaktis, paschalas.

Integraciniai ryšiai: istorija, muzika, dailė, etnokultūra.

6.7.4 Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys

Melstis psalmėmis ir giesmėmis

D1 Kaip meldėsi Biblijos žmonės? (Samuelio, Dovydo, Saliamono, Mortos malda)

Ar galiu Dievui kalbėti poezija? (Malda su psalmėmis, jausmų ir situacijų išraiška, maldos formos)

Giedoti - dvigubai melstis? (Bažnytinis giedojimas, grigališkasis choralas, vienuolynai, akatistas, Valandų liturgija)

Ar yra mano širdyje „vidinis kambarėlis“, kuriame galiu melstis? (Vidinė malda, troškimas, asmeninis santykis su Dievu)

Ko man reikia kiekvieną dieną, kad išgyvenčiau? (Septyni prašymai 'Tėve mūsų' maldoje)

Herojiški tikėjimo pavyzdžiai

D3 Kaip apibūdintum gyvenimo prasmę vienu sakiniu? (Herojiški tikėjimo pavyzdžiai, *pasirinktina*: Dievo tarnai: Alfonsas Lipniūnas, Vincentas Borisevičius, Mečislovas Reinys, Adelė Dirsytė, kun. Antanas Mackevičius)

Ar lengva išlikti ištikimam Kristui ribinėse situacijose? (tikėjimo reikšmė ribinėse situacijose, *pasirinktina*: Kryžių kalnas, Rainiai, Kražiai)

Sąvokos, simboliai, vardai. Samuelis, Dovydas, Saliamonas, Morta, Lozorius, Grigališkasis choralas, vienuolynai, Valandų liturgija, Psalmė, akatistas, Kryžių kalnas, Rainiai, Kražiai, Alfonsas Lipniūnas, Adelė Dirsytė, Vincentas Borisevičius, Mečislovas Reinys, Antanas Mackevičius.

Integraciniai ryšiai: lietuvių k. ir literatūra, istorija, geografija, dailė, technologijos.

6.7.5 Moralės ir etikos mokymosi turinys

Pagarba sau ir kitam

E2 Ką reiškia saugoti gyvybę? (Rūpintis kūno ir dvasios sveikata, gerbti savo ir kitų gyvybę)

Ką reiškia žodžiai „Aš myliu tave“? (Pagarba, atsakomybė, rūpestis)

Mylėti artimą - ar tai išmokstama? (Himnas meilei 1Kor 13,1-13)

Ekologija ir darnus vystymasis Bažnyčios dokumentuose

Kaip galiu išsaugoti gyvenimą ateities kartoms? (Veiksmų planas sprendžiant ekologines problemas.)

Kur ekologinėje krizėje Dievo vieta? (Pasaulinė maldos už rūpinimąsi kūrinija, šv. Pranciškus Asyžietis.)

Krikščioniškas požiūris į kūriniją

E3 Ką reiškia „pavedė žmogui globoti“? (Žmogus Kūrėjo bendradarbis, bendrystė tarp visų Dievo kūrinijų Pr 1,26-31; 2,15, krikščionio atsakomybė ir įsipareigojimas saugoti gamtą, vartotojiškumas, gyvūnų apsauga.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Himnas meilei, Kūrėjas, kūrinija, *Laudato Si*, bendrasis gėris, Pasaulinė maldos už rūpinimąsi kūrinija diena.

Integraciniai ryšiai: biologija, žmogaus sauga, geografija, *socialinė-pilietinė veikla*, SESLURŠŽS, etninė kultūra, lietuvių kalba ir literatūra.

6.8 8 klasė

6.8.1 Švento rašto mokymosi turinys

Išganymo istorija Biblijos panoramoje

A3 Kaip Išganymo istoriją papasakotų Nacionalinė geografija? (Dievo Tautos Išganymo istorija, chronologinė seka: protėviai, išėjimas, teisėjai, karaliai, pranašai, tremtis, Jėzus, Bažnyčios gimimas.)

Ar Biblijos ir istorijos įvykiai sutampa? (Sąsajos tarp Biblijos ir pasaulio istorijos, pvz. Babelio bokštas, Mesopotamija, Egiptas, Romos imperija ir Jėzaus gimimas)

Ką Biblijoje suprasti pažodžiui, o ką ne? (Bibliniai simboliai ir perkeltinė reikšmė, pvz. atpirkimo ožys, Babelio bokštas, Sodoma ir Gomora, išmintingas kaip Saliamonas, užmėtyti akmenimis, nusiplauti rankas, iš didelio rašto išėjo iš krašto ir t.t.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Biblijos chronologija, protėviai, išėjimas, teisėjai, karaliai, pranašai, tremtis, Jėzus, Bažnyčios gimimas.

Integraciniai ryšiai: istorija, geografija, lietuvių k. ir literatūra.

6.8.2 Tikėjimo turinio mokymosi turinys

Dievas - istorijos Viešpats

B3 Ar Dievas išvaduoja iš vergijos? (Nuo tautos išvadavimo iš nelaisvės iki asmens išvadavimo nuo priklausomybių.)

Kur buvo Dievas prie Televizijos bokšto 1991 m.? (Rūpintojėlis, Dievo pagalba beginkliame pasipriešinime.)

Ar gimstama herojumai? (Laisvas žmogaus apsisprendimas už Dievą. *Pasirinktinai*: pal. Teofilijus Matulionis, kardinolas Sigitas Tamkevičius, s. Nijolė Sadūnaitė, Adelė Dirsytė, kun. Juozas Zdebskis ir kt.)

Seseriškos bažnyčios

B4 Kodėl mūsų Bažnyčia vadinama Romos Katalikų Bažnyčia? (Bažnyčios žymės: viena, šventa, visuotinė, apaštališka, popiežiaus – šventojo Petro įpėdinio svarba.)

Ką reiškia „broliai ir seserys Kristuje“? (Krikščioniškas konfesijas jungiantis tikėjimas į Jėzų Kristų, konfesijos.)

Ar katalikai meldžiasi prie ikonų? (Kuo skiriasi ortodoksų ir katalikų bažnyčios. Istorinės aplinkybės, chronologija, asmenybės, tikėjimo turinys ir praktika.)

Prieš ką protestavo Liuteris? (Kuo skiriasi protestantų ir katalikų bažnyčios. Istorinės aplinkybės, chronologija, asmenybės, tikėjimo turinys ir praktika.)

Sąvokos, simboliai, vardai: ortodoksai, katalikai, protestantai, Bažnyčios žymės, viena, šventa, visuotinė, apaštališka, konfesijos, pal. Teofilijus Matulionis, kardinolas Sigitas Tamkevičius, s. Nijolė Sadūnaitė, Adelė Dirsytė, rūpintojėlis, Šv. Petro įpėdinis.

Integraciniai ryšiai: istorija, dailė, geografija.

6.8.3 Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

Bažnyčia - tarnaujanti bendruomenė

C1 Ar krikščionis visada turi padėti? (Bažnyčios tarnavimo misija, diakonija, artimo meilė)

Ar šiais laikais yra riterių? (Bažnyčios karitatyvinės veiklos ir organizacijos, savanorystė, judėjimai, *pasirinktinai*: Caritas, Maltos ordinas, Patria, Samariečiai, jaunieji misionieriai ir t.t.)

Sąvokos, simboliai, vardai: diakonija, karitatyvinė veikla.

Integraciniai ryšiai: socialinė-pilietinė veikla, etika, istorija

Bažnyčios misija ir vaidmuo pasaulyje.

C1 Kas gali būti popiežiumi? (Hierarchinė Bažnyčios struktūra, vadovavimas Bažnyčiai.)

Kodėl Bažnyčia pasisako etiniais klausimais? (Moralinis Bažnyčios autoritetas, prigimtinis dorinis įsakymas.)

Kam Dievui reikia Bažnyčios? (Bendruomeniška žmogaus prigimtis, Bažnyčia moko ir tarnauja žmogui, švenčiamas tikėjimas.)

Kokia mano vieta bendruomenėje? (Katalikiškų organizacijų įvairovė, jų veikla, tikslai. *Pasirinktinai*: ateitininkai, skautai, parapijos jaunimo grupės ir t.t.)

Bažnyčia – susitikimų su Jėzumi vieta

C3 Iš kur atsirado sakramentai? (Jėzus kaip sakramentas ir sakramentų davėjas, sakramentų kilmė.)

Kas gali teikti sakramentus? (Sakramentų teikėjai, sąlygos sakramentams gauti.)

Kokia man nauda iš sakramentų? (Dievas dovanoja save sakramentuose, atrandu atleidimą per išpažintį ir Dievo artumą per Komuniją.)

Sąvokos, simboliai, vardai: liturginis laikas, adventas, Kalėdos, Velykos, šv. Mišios.

Integraciniai ryšiai: dailė, technologijos, etninė kultūra.

Sakramentų prasmė

C4 Ar egzistuoja „stalo etiketas“ Bažnyčioje? (apie elgesį Mišiose, liturgija, liturginiai indai, malda, gestai ir t.t.)

Ar ligonių patepimas yra mirties pranašas? (Ligonių sakramento tikslas, teikimo aplinkybės.)

Ar kunigas moka saugoti paslaptis? (Susitaikinimo sakramento paslaptis, išpažinties eiga.)

Ar krikštijama dėl geresnės sveikatos? (Kūdikių ir suaugusiųjų krikštas, krikšto apeigos.)

Ar Komunija ir išpažintis vieną kartą gyvenime? (Sakramentai, kaip nuolatinis tikinčiojo maistas ir sustiprinimas.)

Sąvokos, simboliai, vardai: hierarchinė Bažnyčia, sakramentai.

Integraciniai ryšiai: lietuvių k. ir literatūra, istorija, SESLURŠŽS.

6.8.4 Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys

Tikėjimo kelionės kryptis ir ženklai

D2 Ar Dievas dalyvauja pasirenkant būrelį? (Ižvalga kasdienybėje: rinktis tarp gero ir geresnio, įsiklausyti į patarimus, atpažinti savo polinkius, klausytis širdies ir melstis ir t.t.)

Ar yra laiptai į dangų? (Dvasinis augimas, sakramentinis gyvenimas, gailestingumo darbai.)

Sąvokos, simboliai, vardai: dvasinis augimas, išvalga.

6.8.5 Moralės ir etikos mokymosi turinys

Visuminė žmogaus samprata

E1 Ar žinai - Dievas tave sukūrė tyčia? (Sukurtas iš meilės ir atpirktas, žmogaus prigimties vienovė, žmogaus gyvybė šventa, neliečiama.)

Žmogus yra daugiau nei kūnas

E1 Kai buvau ligonis, ar mane aplankei? (Jėzaus žvilgsnis į ligonius, pagalbos projektai ligoniams ir neįgaliesiems.)

Kai buvau pavargęs, ar už rankos vedei? (Senatvė, senų žmonių pavyzdžiai Šv. Rašte: Abraomas ir Sara, Simeonas, pranašė Ona, Elžbieta ir kt.)

Kai buvau kalinys, ar mane aplankei? (Žmogaus orumo išsaugojimas, elgesio vertinimas, popiežiaus paraginimai ir pavyzdys, priešų meilė.)

Kai buvau migrantas, ar pastogę suteikei? (Popiežiaus paraginimai ir pavyzdys, litanijos kreipinys: „Mergelė Marija, keliaujančiųjų priebėga“.)

Gailestingumo pavyzdžiai Šv. Rašte ir šventųjų gyvenimuose

E4 Ar gailestis ir gailestingumas yra tas pats? (Žodžio „gailestingumas“ prasmė, Dievo gailestingumas Biblijoje. *Pasirinktina*: Gailestingasis samarietis Lk 10,29-37, Beširdis tarnas Mt 18,23-35, Sūnus palaidūnas Lk 15,11-32.)

Ar gailestingumo darbams pakviesti tik šventieji? (Gailestingumo darbai artimui *Pasirinktina*: Pal. Jurgis Matulaitis, Šv. Motina Teresė, Šv. Vincentas Paulietis,)

Pagrindiniai socialinio Bažnyčios mokymo principai

E4 Jeigu 10 Dievo įsakymų būtų pasaulio konstitucija? (Bendrasis gėris, asmens orumas, solidarumas, subsidiarumas.)

Savanoriai - gražūs žmonės

E4 Kas puošia savanorius? (Savanoriškos veiklos principai, raiška, savanoriavimo pavyzdžiai, galimybės.)

Sąvokos, simboliai, vardai gailėstingumas, bendrasis gėris, asmens orumas, solidarumas, subsidiarumas, socialinis Bažnyčios mokymas

Integraciniai ryšiai: biologija, žmogaus sauga, geografija, *socialinė-pilietinė veikla*, SESLURŠŽS, etninė kultūra.

6.9 9 klasė

6.9.1 Švento rašto mokymosi turinys

Biblijos aktualumas

A1 Ką žinau apie Šv. Raštą? (Bendrosios žinios apie Bibliją)

Kokie yra skirtumai ir panašumai tarp Senojo ir Naujojo Testamentų? (Dievo įkvėptas tekstas, parašytas skirtinguose istoriniuose kontekstuose ir skirtingoms bendruomenėms.)

Kokį vaidmenį Šventasis Raštas vaidina bažnyčioje? (Teologinio mokymo, liturgijos ir asmeninio dvasingumo šaltinis.)

Kodėl mokslininkai domisi Biblija? (Biblijos tyrinėtojų, istorikų, archeologų, kriptologų tyrimai, jų tikslas ir atradimai.)

Ar verta skaityti Bibliją šiandien? (Kultūrinis paveldas, įtraukianti knyga, tikėjimo šaltinis, knyga apie Jėzų, sakramentų pagrindas, Žodžio liturgija, asmeninės maldos būdas)

Dievo Karalystės paveldėtojai (palyginimai)

A2 Ar Dievas sukūrė blogį? (Sąžinė, laisvė, atsakomybė.)

Ar Jėzus palyginimuose kalbėtų apie programuotoją? (Biblinės kultūros ir konteksto skirtumai lyginant su šiandiena, Jėzaus palyginimų paaiškinimai. *Pasirinktina*: palyginimas apie sėją, palyginimas apie rauges, kalno pamokslas, gerasis ganytojas, vynininkai žmogžudžiai)

Kaip pritaikyti Biblijos tekstus savo gyvenime? (Atleidimas, priešų meilė, turtas.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Žodžio liturgija, Dievo karalystė.

Integraciniai ryšiai: lietuvių k. ir literatūra, dailė, istorija, lietuvių k. ir literatūra.

6.9.2 Tikėjimo turinio mokymosi turinys

Dievo įvaizdžiai

B2 Kas ir koks yra Dievas? (Dievo įvaizdžiai ir vardai: „Esu, kuris esu“, Dangaus ir žemės Kūrėjas, Viešpats, Adonai, Kyrie ir kt.)

Kokiu Dievu niekada nepatikėčiau? (Klaidinantys Dievo įvaizdžiai: baudėjas, policininkas, buhalteris, Kalėdų senelis ir kt. jų atsiradimo priežastys ir pasekmės.)

Ką daryti, kai yra meilės perteklius? (Švenčiausioji Trejybė yra tobulos Meilės ir dalinimosi ja pavyzdys.)

Ką daryčiau, jeigu Dievas ateitų į tavo namus? (Emauso mokiniai, Jėzaus pasirodymas prie Genezareto ežero)

Sąvokos, simboliai, vardai: Dievo įvaizdžiai

Integraciniai ryšiai: dailė.

6.9.3 Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

Bažnyčios universalumas ir visuotinumas

C1 Ar Europa yra krikščioniškas žemynas? (Krikščioniškos tradicijos Europoje, ES įkūrėjai, žmogaus teisės, Robertas Šumanas ir t.t.)

Ar Bažnyčiai rūpi pasaulio reikalai? (Bažnyčios universalumas ir visuotinumas, rūpestis žmogui aktualiais klausimais, Bažnyčios balsas kritinėse istorinėse situacijose, socialiniuose iššūkiuose: lygybė, bedarbystė, vyrų ir moterų teisės, skurdas, mokslo prieinamumas ir t.t.)

Kam bažnyčioje reikalingi meno kūriniai? (Vizualinis tikėjimo perdavimas, meninė raiška, parapijos bažnyčia, didieji menininkai: dailininkai, skulptoriai. Pasirinktinai: Mikelandželo tapyba Siksto koplyčioje, šv. Petro ir Povilo barokinė bažnyčia Vilniuje, sakralus lietuvių liaudies menas ir t.t.)

Sakramentai įvairiose gyvenimo situacijose

C3 Kokie yra septyni būdai tapti išmintingesniu, laimingesniu ir geresniu? (Sakramentai ir žmogaus gyvenimo etapai, pavyzdžiui, ligonių patepimas ir kritinės situacijos; santuoka ir gyvenimo pasirinkimai ir t.t.)

Ar galima sakramentus priimti nepasiruošus? (Sąmoningas pasiruošimas sakramentams, sakramentai nėra priimami „dėl visa ko“, reikalavimai priimant sakramentus.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Bažnyčios visuotinumas ir universalumas, sakramentų priėmimas.

Integraciniai ryšiai: istorija, dailė, technologijos, geografija.

6.9.4 Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys

Keičianti gyvenimą malda

D1 Kokie vaistai gydo nuo nerimo? (Krikščioniška malda: tikėjimo, vilties ir meilės laikysena, maldos malonė, maldos vaistai „Miserikordinas“.)

Kaip galiu mankštinti savo širdį? (Kasdieninės maldos praktika, maldos laikas ir vieta.)

Kaip suderinti darbą ir malda? (Šventųjų pavyzdžiai, *pasirinktinai*: Dievo tarnas Maltas Talbotas, pal. Petras Jurgis Frasatis, Belgijos karalius Leopoldas Boduenas, aktualūs šių dienų liudijimai ir t.t.)

Kas vagia asmeninę ir bendruomeninę malda? (Gyvenimo prioritetai, besimeldžiančių žmonių maldos pavyzdžiai mano aplinkoje, stereotipiniai pasiteisinimai: „bažnyčioje tik močiutės“, „Dievui - taip, Bažnyčiai - ne“ ir t.t.)

Kada mano širdis gieda? (Švč. Mergelė Marija maldos pavyzdys, Magnificat, Marijos globa, apsireiškimai.)

Nuo atsivėrimo iki atsivertimo

D2 Ar persekiotojas gali tapti apaštalu? (šv. Pauliaus atsivertimas, Apd 22, 3-16.)

Ar įmanoma atsiversti nukritus nuo arklio? (Atsivertimo tipologija: atsivertimas dėl moralinio skurdo, palaiapsniškas atsivertimas, dramatiškas atsivertimas, atsivertimas susijęs su religine patirtim, atsivertimų liudijimai.)

Atsiverčiau, o kas toliau? (Dvasinio gyvenimo principai, apsisprendima suž Kristų.)

Ar metai nulemia šventumą? (Jaunimo talentų, gebėjimų atsiskleidimas kovojant už taiką, artimo gerovę, tiesą, uolumą tikėjime, *pasirinktinai*: šv. Kazimieras, šv. Faustina Kovalska, šv. Joana Arkietė, šv. Kotryna Tekakwitha, pal. Izidorius Bakanja, pal. Petras Jurgis Frasatis ir t.t.)

Sąvokos, simboliai, vardai: atsivertimas, pašaukimas, kunigystė, vienuolystė, pašaukimas misijoms

Integraciniai ryšiai: istorija, dailė, SESLURŠŽS

6.9.5 Moralės ir etikos mokymosi turinys

Asmens orumas ir savigarba

E2 Ar tikrai gyvenimas mažytis ir nėra ko varžytis? (Žmogaus lytiškumo prigimtis ir tikslas, biblinės įžvalgos apie žmogaus lytiškumą, lytiškumas ir dvasingumas, meilė ir įsimylėjimas.)

Kodėl verta laukti? (Kohabitacija ir skyrybų problema, Santuokos prigimtis, tikslas ir pašaukimas, santuokos savybės: vienumas ir neišardomumas.)

Karitatyvinės veiklos galimybės Bažnyčioje

E4 Kodėl Bažnyčia domisi socialiniais klausimais (Bažnyčios socialinis mokymas, uždaviniai, principai)

Kokiuose tinkluose Jėzus žvejojė šiandien? (Prasmingas ir atsakingas naudojimas žiniasklaida, katalikiškos internetinės svetainės, socialiniai tinklai.)

Kodėl krikščionis negali likti nuošalyje? (Meilės įsakymas, ieškoti Kristaus mažiausiuose, įsipareigojimas veikti, *pasirinktinai*: pal. Jurgis Matulaitis, šv. Motina Teresė, šv. Vincentas Paulietis ir t.t.)

Sąvokos, simboliai, vardai Santuoka, skyrybos, kohabitacija, įsipareigojimas, pal. Jurgis Matulaitis, šv. Motina Teresė, šv. Vincentas Paulietis.

Integraciniai ryšiai: biologija, informacinės technologijos, lietuvių k. ir literatūra, pilietiškumo pagrindai, *socialinė-pilietinė veikla*, SESLURŠŽS.

6.10 10 klasė

6.10.1 Švento rašto mokymosi turinys

Susiskaldęs žmogus.

A3 Ar aš esu savo brolio sargas? (Pavydas, pyktis, kaltė, sąžinė, Kainas ir Abelis.)

Kodėl kenčia nekaltas? (Kančios problema: Jobo knyga, Kristaus kančia.)

Kur Dievas, kai skauda? (Skausmingi žmogaus ir Bažnyčios įvykiai, Jobo knyga, 23 psalmė, holokaustas ir t.t.)

Pasirinkimas: būti gailėtingu ar teisingu? (*Pasirinktinai*: gailėstingasis samarietis, sūnus palaidūnas, vynuogyno darbininkai, palyginimas apie talentus, turtuolis ir Lozorius.)

Kaip elgtis su sunkiais žmonėmis? (Beširdis skolininkas, Jėzaus raginimas atleisti.)

Ar žmonės kada nors pastatys Babelio bokštą? (Puikybės pasekmė, Babelio bokštas, nesusikalbėjimas.)

Kiek žmogui gana? (Godumas, mana dykumoje, turtingas jaunuolis.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Jobas, samarietis, Babelio bokštas, Kainas, Abelis, Dievo karalystė.

Integraciniai ryšiai: pilietiškumo pagrindai, lietuvių k. ir literatūra, istorija, etika, *socialinė-pilietinė veikla*, SESLURŠŽS.

6.10.2 Tikėjimo turinio mokymosi turinys

Diskusiniai klausimai apie Jėzaus dieviškumą ir žmogiškumą

B1 Kodėl Dievui reikėjo tapti žmogumi? (Įsikūnijimo slėpinys.)

Ką Dievas liudija apie save atsiųsdamas savo Sūnų Jėzų? (Jėzuje Kristuje pažįstame Dievą.)

Ar kažkas pasikeitė po Jėzaus Prisikėlimo? (Prisikėlimo slėpinys, Išganymas, Atpirkimas.)

Ar Jėzus buvo vedęs? (Evangelinė tiesa, meninės ir literatūrinės interpretacijos.)

Protas ir tikėjimas.

B3 Ar Biblija moko apie sukūrimą ir evoliuciją? (Pradžios knyga, du pasakojimai apie Kūrimą.)

Ar tikėjimas Dievu prieštarauja mokslui? (Tikėjimo ir mokslo santykis, klausimai „kaip?“ ir „kodėl?“)

Ar Dievą galima sutikti laboratorijoje? (Dievo pažinimas remiantis protu, tikėjimo patirtis per mokslą, intelektualinę veiklą.)

Tikėjimo reikšmingumas

B3 Kuo aš tikiu ir kodėl? (Tikėjimo Išpažinimas Credo).

Ar danguje kažkas yra? (Sielos nemirtingumas, Amžinasis gyvenimas.)

Ką vadiname Paskutiniu teismu? (Mirdamas žmogus pasiekia Tiesos tašką, „tikiu kūno iš numirusiųjų prisikėlimą“, paskutinio teismo vaizdavimas Biblijoje, literatūroje, mene.)

Bendrystės keliai: ekumenizmas ir tarpreliginis dialogas.

B4 Kur gali susitikti skirtingų tikėjimų žmonės? (Taikus sugyvenimas - „kaimynystė“, geri darbai - tarnavimas visuomenei. Vatikano II susirinkimo *Dekretas dėl ekumenizmo*.)

Kodėl popiežiai bendrauja su kitų religijų atstovais? (Tarpreliginis maldos susitikimas Asyžiuje 1986 m. popiežius Jonas Paulius II, popiežius Pranciškus.)

Ar įmanoma nuo kovos ateiti iki bendros maldos? (Ekumenizmo raida, ekumeninė malda, Taize bendruomenė.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Kūno iš numirusių prisikėlimas, amžinasis gyvenimas, ekumenizmas, tarpreliginis dialogas, Asyžius, Taize, Dekretas apie ekumenizmą, popiežius.

Integraciniai ryšiai: gamtos mokslai (biologija, fizika, chemija), istorija, dailė, muzika, lietuvių k. ir literatūra, informacinės technologijos, geografija, *SESLURŠŽS*.

6.10.3 Bažnyčios ir liturgijos mokymosi turinys

Bažnyčia vakar ir šiandien.

C1 Ar tikrai lietuviai buvo pakrikštyti prievarta? (Lietuvos krikštas, kryžiuočių karai ir Bažnyčia ir t.t.)

Ar bažnyčia turtinga? (Kaip suprantame turtą, kaip naudojamas materialusis turtas bažnyčioje.)

Ar visada žmogus yra laisvas tikėti? (Krikščionių persekiojimai, tikėjimo liudijimas, pavyzdžiui, XX a. tikinčiųjų persekiojimai Sovietinėje Lietuvoje, Katalikų Bažnyčios kronika, Komitetas tikinčiųjų teisėms ginti, Eucharistijos bičiuliai, pagrindinis tikėjimo perdavimas. Tikėjimo liudytojai pasirinktinai: kun. Juozas Zdebskis, kun. Jonas Lauriūnas SJ, ses. Gema Stanelytė ir t.t.)

Jauna Bažnyčia

C2 Ar popiežius supranta jaunimą? (Susitikimai su jaunimu, pasakytos kalbos, laiškai, žinia jaunimui, *Christus vivit* ir t.t.)

Ką jaunas žmogus gali veikti Bažnyčioje? (Dalyvavimo liturgijoje ir Bažnyčios misijoje galimybės, Pasaulinių jaunimo jaunimo dienų tradicija, vietos bendruomenė – parapija.)

Sąvokos, simboliai, vardai: Bažnyčios visuotinumai ir universalumas, Katalikų Bažnyčios kronika, Komitetas tikinčiųjų teisėms ginti, Eucharistijos bičiuliai, Pasaulio jaunimo dienos, Lietuvos jaunimo dienos.

Integraciniai ryšiai: pilietiškumo pagrindai, istorija, *SESLURŠŽS*.

6.10.4 Asmens tobulėjimo ir dvasinio gyvenimo mokymosi turinys

Misija - įmanoma

D3 Ar kiekvienas esame pašauktas? (Pašaukimas gyventi, mylėti, talentai ir gebėjimai, pašaukimai bažnyčioje, tarnystė.)

Ar visoms profesijoms reikalingas pašaukimas? (Profesija, darbas kaip pašaukimas ar kaip uždarbis ir karjera)

Ar vienuolis yra vienas? (Pašvęstojo gyvenimo tikslas, vienuolinio gyvenimo formos, misija.)

Kunigystė – darbas ar pašaukimas? (Tarnavimo bendruomenei sakramentas – kunigystė.)

Kodėl negera žmogui būti vienam? (Tarnavimo vienas kitam sakramentas – Santuoka, dosnioji viengungystė)

Ar misionierių reikia tik Afrikai? (Bažnyčios misijos, pašaukimų pavyzdžiai, jaunimo dalyvavimas misijose.)

Ar visi gali būti misionieriai? (per Krikštą ir Sutvirtinimą gautas pašaukimas - skelbti ir liudyti Kristų.)

Sąvokos, simboliai, vardai pal. Petras Jurgis Frasatis, pašaukimas, atsivertimas, kunigystė, vienuolystė, pašaukimas misijoms, maldos formos.

Integraciniai ryšiai: pilietiškumo pagrindai, etika, geografija, istorija, biologija, *socialinė-pilietinė veikla, SESLURŠŽS*.

6.10.5 Moralės ir etikos mokymosi turinys

Pagrindiniai bioetikos principai

E1 Kuo skiriasi bioetika nuo biologijos? (Bioetikos samprata, veiksmo moralumo kriterijai, mažesnio blogio ir dvigubos pasekmės principas.)

Kokiai kultūrai pritariu: gyvybės ar mirties? (Bioetikos problemos: abortas, dirbtinis apvaisinimas, eksperimentai su embrionais, kontracepcija, genų inžinerija, klonavimas, atsakinga tėvystė – motinystė, eutanazija ir ori mirtis mirties bausmė, organų donorystė.)

Nuo nepritekliaus iki pertekliaus

E3 Ar visi turime teisę į gyvenimą ir pragyvenimą? (Darbo reikšmė, vergovės formos. *Pasirinktinai* palyginimas apie vynuogyno darbininkus, palyginimas apie talentus.)

Nuo vartojimo iki globojimo.

Ką pasirinksi - viešpatauti ar tarnauti? (Tvarumo principas, vartotojiškumo ir globalizacijos samprata, kylančios problemos ir sprendimo būdai.)

Vienas pasaulis - viena žmonija

Kaip padėti dejuojančiai planetai? (Bažnyčios rūpestis žmonija: kova su skurdu, badu, pagalba migrantams, atsakingas gamtos išteklių naudojimas, taikių santykių puoselėjimas)

Sąvokos, simboliai, vardai Bioetika, abortas, dirbtinis apvaisinimas, eksperimentai su embrionais, kontracepcija, genų inžinerija, klonavimas, atsakinga tėvystė-motinytė, eutanazija ir ori mirtis, mirties bausmė, organų donorytė, surogatinė motinytė, kohabitacija, įsipareigojimas.

Integraciniai ryšiai: gamtos mokslai (biologija, fizika, chemija), pilietiškumo pagrindai, ekonomika, etika, *socialinė-pilietinė veikla*, etninė kultūra, *SESLURŠŽS*.

7 Pasiekimų vertinimas

Dorinio ugdymo (etikos ir tikybos) dalykų mokymosi pasiekimai vertinami ir fiksuojami mokyklos nustatyta tvarka. Vertinant dorinio ugdymo mokymosi rezultatus, svarbu susitarti dėl aiškių vertinimo kriterijų, jie turi būti žinomi ir mokiniam, ir jų tėvams. Kriterijai turėtų būti vienodi vertinant abiejų dalykų – tiek etikos, tiek tikybos – mokymosi rezultatus, atitinkantys programoje aprašytus pasiekimų lygius kiekvienam koncentrui.

Mokinių vertinimas turi būti suvokiamas kaip pagalba mokiniui sėkmingai mokytis, tobulėti ir bręsti. Vertinimas yra nuolatinis mokinio mokymosi patirties – pasiekimų, daromos pažangos – stebėjimo, kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas. Remiantis vertinimo rezultatais numatoma mokymosi perspektyva, individualizuojamas ugdymo procesas. Vertinama tik tai, ko mokiniai buvo mokomi. Pateikiant vertinimo informaciją akcentuojama ne klaidos ar nesėkmės, o tai, kokią pažangą padarė mokinys. Būtina gerbti mokinio pasaulėžiūrinį apsisprendimą, nuomonių įvairovę, tai neturėtų būti sudedamoji vertinimo dalis.

Pateikiami keturių lygių pasiekimų aprašai: I – slenkstinis, II – patenkinamas, III – pagrindinis, IV – aukštesnysis. Jie skatins mokinius siekti aukštesnių pasiekimų, padės į(si)vertinti jų mokymosi pasiekimus ir daromą pažangą, ypač baigus tam tikrą etapą, pamokų ciklą, ir pan. Pamokoje ar kitoje kasdieninėje ugdymojoje veikloje mokinių pasiekimai vertinami stebint atliktų užduočių ar kitos ugdomosios veiklos rezultatų atitikimą nustatytiems kriterijams.

Pradinio ugdymo programoje dorinio ugdymo pamokose mokinių pasiekimai aprašomi trumpais komentarais, aprašais. Pažymiai (balai) arba jų pakaitalai – ženklai, simboliai – nevartojami. Vertinimo būdai ir metodai turi atitikti vaikų raidos ypatumus, individualius intelekto, emocijų, valios, charakterio ir kt. ypatumus bei ugdymo tikslus ir mokymosi turinį.

Pagrindinio ugdymo programoje dorinio ugdymo pamokose rekomenduojama mokinių pasiekimus vertinti pasirenkamais pažangos fiksavimo būdais: pažymiais, „įskaityta“, „neįskaityta“, „padarė pažangą“, kaupiamuoju vertinimu, pažangos stebėjimo ir vertinimo aplanku ir pan. Pasiekimų lygiai siejami su mokinio pasiekimų įvertinimu pažymiais (Jeigu šiuo būdu yra fiksuojama mokinio daroma

pažanga): slenkstinis lygis (I) – 4, patenkinamas lygis (II) – 5-6, pagrindinis lygis (III) – 7-8, aukštesnysis lygis (IV) – 9-10.

Vertinimo tipai

Mokinių pasiekimai ir pažanga vertinami taikant formuojamąjį ugdomąjį, diagnostinį, apibendrinamąjį sumuojamąjį vertinimą. Dorinio ugdymo pamokose labai svarbus formuojamasis ugdomasis vertinimas, kai ugdymo(si) procese teikiamas abipusis atsakas, grįžtamasis ryšys, padedantis mokiniui gerinti mokymą(si), planuoti savo veiklas ir siekinius. Taikomas įsivertinimas padeda apmąstyti mokymosi procesą ir numatyti tolimesnius žingsnius. Jis gali būti naudojamas užduoties, pamokos pabaigoje, taip pat baigus tam tikrą temą arba apibendrinant vienai pasiekimų sričiai priklausančias temas.

Diagnostinis vertinimas atliekamas pradedant ar baigus tam tikrą mokymosi temą ar periodą. Apibendrinamasis sumuojamasis vertinimas – formaliai patvirtinti mokinio ugdymosi rezultatai, baigus programą, kursą, modulį ar kitą mokymosi etapą. Pateikiant užduotis mokiniams, turėtų būti paaiškinama, ką reikia atlikti, kaip bus vertinamas darbas, ką reiškia užduotį atlikti gerai ir kokie yra vertinimo kriterijai.

Mokinių pasiekimų vertinimas ir stebima pažanga yra komunikuojama tėvams mokyklos nustatyta tvarka. Mokinių dorinio ugdymo pasiekimai viešai tarpusavyje nelyginami, vertinimo informacija mokiniams ir tėvams pateikiama individualiai

8 Pasiekimų lygių požymiai

8.1 1-2 klasė

Pasiekimų lygiai			
A. Šventojo Rašto pažinimas			
I (slenkstinis lygis)	II (patenkinamas)	III (pagrindinis)	IV (aukštesnysis)
A1.1 Padedamas išskiria Bibliją iš kitų knygų.	A1.2 Savarankiškai išskiria Bibliją iš kitų knygų, įvardija keletą skirtumų ir panašumų.	A1.3 Išskirdamas Bibliją, kaip ypatingą knygą, paaiškina skirtumus ir panašumus, nurodo Biblijos Autorių ir autorius.	A1.4.Įvardija Bibliją kaip Dievo žodį, moka klausytis ir išgirsti jį.

A2.1 Dėmesingai klausosi paprasčiausio biblinio teksto, pavieniais žodžiais pasako teksto esmę.	A2.2 Klausydamas biblinio teksto, rišlias sakinais papasakoja, apie ką jis, padedamas aptaria atskleistas vertybes, susijusias su artimiausiu jam pažįstamu kontekstu.	A2.3 Skaitydamas biblinį tekstą, suformuluoja teksto temą ir pagrindinę mintį, aptaria atskleistas vertybes, susijusias su artimiausiu jam pažįstamu kontekstu.	A2.4 Perskaitęs biblinį tekstą, suformuluoja teksto temą, pagrindinę mintį ir pateikia klausimus bendraklasiams.
A3.1 Padedamas įvardija pirmųjų tėvų vardus ir medžio, nuo kurio Dievas draudė valgyti vaisius, pavadinimą.	A3.2 Susipažinęs su žmogaus nusigręžimo nuo Dievo istorija kūrybiškai ją papasakoja žmogaus.	A3.3 Įvardija žmogaus nusigręžimo nuo Dievo pasekmes ir žino Jo pažadą.	A3.4 Įvardija Dievo pažadą atsiųsti Gelbėtoją ir atpažįsta jį Jėzaus asmenyje. Papasakoja Jėzaus gimimo istoriją.
B. Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1 Padedamas pasakoja Jėzaus gimimo ir Prisikėlimo istorijas.	B1.2 Įvairiais būdais (žodžiu, piešiniu) perteikia savo supratimą apie Jėzaus gimimo ir prisikėlimo įvykius.	B1.3 Paaškina Jėzaus gimimo ir prisikėlimo įvykių prasmę,	B1.4 Paaškina kelis Jėzaus gimimo ir prisikėlimo įvykių simbolius.
B2.1 Atpažįsta Dievo ir žmogaus kūrinius.	B2.2 Nurodo skirtumus tarp Dievo ir žmogaus kūrinių.	B2.3 Pateikia Dievo kūrinių pavyzdžių ir apibūdina, koks yra Dievas.	B2.4 Pagal pateiktus kriterijus sukuria ir palygina savo kūrinių su Dievo kūrinių, nurodo skirtumus.
B3.1 Padedamas įvardija penkis pojūčius, kuriais Dievas suteikė	B3.2 Įvardija penkis pojūčius, kuriais Dievas suteikė galimybę pažinti Jo sukurtą pasaulį ir padedamas pateikia	B3.3 Įvardija kaip penkiais pojūčiais, pažįsta Dievo sukurtą pasaulį, paaškina	B3.4 Paaškina, kodėl tik žmogus gali pažinti Dievą ir Dievo sukurtą pasaulį.

galimybę pažinti Jo sukurtą pasaulį.	pavyzdžių, kad ne viską galime pažinti penkiais pojūčiais.	tikėjimo vaidmenį pažinime.	
B4.1 Įvardija, kad Dievas mus sukūrė skirtingus, su skirtingomis dovanomis.	B4.2 Padedamas įvardija, kaip žmonių skirtumai gali tapti praturtinančiomis dovanomis.	B4.3 Paaiškina, kaip žmonių skirtumai gali tapti praturtinančiomis dovanomis, įvardija savo ir kitų žmonių teigiamas savybes.	B4.4 Kuria pagarbaus bendravimo taisykles, įvardija pagarbos kitam žmogui pagrindą.
C. Bažnyčia ir liturgija			
C1.1 Paaiškina, kas yra „bendruomenė“, savarankiškai nurodo bendruomenes, kurioms priklauso. (šeima, klasė, mokykla, Bažnyčia).	C1.2 Paaiškina bendruomenės reikšmę kiekvienam žmogui, padedamas įvardija tikros bendruomenės bruožus.	C1.3 Įvardija, kad ir Bažnyčia yra bendruomenė, skiria, kada žodį „Bažnyčia“ rašome mažąja, kada didžiąja raide.	C1.4 Siūlo idėjas kaip pagerinti Bažnyčios bendruomenės gyvenimą, kad joje visi gerai jaustųsi.
C2.1 Išskiria bažnyčią iš kitų pastatų, svarsto, koks yra tinkamas elgesys bažnyčioje.	C2.2 Įvardija išorinius bažnyčios požymius ir ženklus, padedamas nurodo tinkamą elgesį bažnyčioje.	C2.3 Paaiškina, kodėl bažnyčia yra sakralus pastatas ir įvardija tinkamo elgesio priežastis.	C2.4 Atpažįsta pagrindinius bažnyčioje esančius daiktus ir simbolius, tinkamai elgiasi bažnyčioje.
C3.1 Padedamas papasakoja savo vardo suteikimo istoriją.	C3.2 Vardo suteikimo istoriją sieja su Krikšto sakramentu.	C3.3 Papasakoja, kaip tampama krikščioniu.	C3.4 Paaiškina, kodėl Jėzaus vardas yra svarbiausias, kokia yra žodžio „krikščionis“ reikšmė.

D. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas			
D1.1 Padedamas paaiškina, kas yra malda.	D1.2 Savarankiškai paaiškina kas yra malda, suformuluoja malda savais žodžiais	D1.3 Maldos formose atpažįsta kasdienio komunikavimo patirtis.	D1.4 Sukuria įvairių maldos formų pavyzdžių, kūrybiškai pristato savo maldos kampelį.
D2.1 Nurimsta ir įsiklauso į aplinkos garsus tyloje.	D2.2 Tyloje klauso Šventojo Rašto teksto ir atlieka vaizduotės pratimą.	D2.3 Savais žodžiais meldžiasi tyloje.	D2.4 Dalinasi tylos ir maldos patirtimi.
D3.1 Paaiškina, kas yra draugas ir kaip galima susidraugauti su kitu.	D3.2 Įvardija tikro draugo savybes, jomis remdamiesi Jėzų ir šventuosius pristato kaip draugus.	D3. 3 Įvardija, kaip galima susidraugauti su Jėzumi ir šventaisiais.	
E. Moralė/ etika arba žmogus ir pasaulis			
E1.1 Paaiškina, kokia svarbi yra gyvybė.	E1.2 Įvardija, kad gyvybė yra šventa ir neliečiama Dievo dovana.	E1.3 Teikia pasiūlymus, kaip saugoti savo ir kitų gyvybę.	E1.4 Priima sprendimus, puoselėjančius sveikatą.
E2.1 Padedamas įvardija savo gebėjimus.	E2.2 Palygina savo gebėjimus su kitų gyvų būtybių gebėjimais.	E2.3 Apibūdina žmogaus išskirtinumą, įvardija tik žmogui būdingus gebėjimus.	E2. 4 Siūlo idėjas, kaip kūrybiškai gali panaudoti savo gebėjimus.

E3. 1 Skiria teigiamus ir neigiamus žmogaus elgesio padarinius gamtai.	E3. 2 Paaiškina, kodėl reikia saugoti gamtą.	E3.3 Siūlo būdus, kaip jis pats gali prisidėti prie rūpinimosi Dievo sukurtu pasauliu.	E3.4 Su klasės draugais sukuria projektą, kaip kartu gali atsiliiepti į Dievo kvietimą rūpintis gamta, ir jį įgyvendina.
E4.1 Pateikia kasdienių gerų darbų pavyzdžių, kuriuos gali atlikti patys.	E4.2 Kasdienius gerus darbus suskirsto į tuos, kuriuos galima padaryti rankomis, žodžiu, mintimis.	E4.3 Savo gerus darbus palygina su Jėzaus darbais.	E4.4 Dalyvauja gerumo akcijoje ir kūrybiškai pristato savo patirtį.

8.2 3-4 klasė

Pasiekimų lygiai			
A. Šventojo Rašto pažinimas			
I	II	III	IV
A1.1 Padedamas įvardija du Biblijos formavimosi etapus.	A1.2 Atpažįsta ir įvardija antrojo Biblijos formavimosi etapo užrašymo būdus.	A1.3 Papasakoja apie Biblijos užrašymo būdus, paaiškina jų privalumus ir trūkumus.	A1.4 Chronologiškai pristato Biblijos formavimosi istoriją nuo sakininės tradicijos iki spausdinto teksto.
A2.1 Žino, kad Šv. Raštas skaitomas pagal nuorodą, kurią sudaro knygos pavadinimas, skyrius ir eilutė/eilutės.	A2.2 Padedamas pagal nuorodas suranda ir perskaito pateiktas Evangelijos ištraukas.	A2.3 Savarankiškai pagal nuorodas suranda ir perskaito pateiktas Evangelijos ištraukas.	A2.4 Užrašo perskaitytos Evangelijos ištraukos nuorodą.

A3.1 Įvardija vieno tikėjimo protėvio ir karaliaus istoriją pagrindinius veikėjus ir įvykius.	A3.2 Chronologiškai pristato tikėjimo protėvius ir karaliaus.	A3.3 Apibūdina tikėjimo protėvių ir karalių charakterio bruožus ir jų misiją.	A3.4 Sukuria pasirinkto tikėjimo protėvio ar karaliaus portretą arba jo istorijos siužetą.
B. Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1 Paaiškina, kad Jėzus – ne tik žmogus, bet ir Dievas.	B1.2 Jėzų lygina su kitais žmonėmis, nurodo panašumus ir skirtumus.	B1.3 Išskiria Jėzaus žmogiškumo ir dieviškumo bruožus.	B1.4 Pagal pateiktą šabloną sukuria Jėzaus tapatybės kortelę.
B2.1 Keliais sakiniais įvardija, ką apie visatos sukūrimą sako mokslas ir tikėjimas.	B2.2 Padedamas tyrinėja mokslo ir tikėjimo teiginius apie visatos atsiradimą.	B2.3 Padedamas daro išvadas, kaip mokslas ir tikėjimas papildo vienas kitą.	B2.4 Savarankiškai daro išvadas, kaip mokslas ir tikėjimas papildo vienas kitą, kūrybiškai jas pristato.
B3.1 Įvardija, kuo jį žavi jo tikėjimas.	B3.2 Padedamas nurodo priežastis, kodėl žmonės tiki į Dievą ir kodėl netiki.	B3.3 Palygina, kuo skiriasi tikėjimas ir pažinimas (žinojimas).	B3.4 Sudaro sąrašą tikėjimo teiginių, kuriuos pristatytų netikinčiam draugui.
B4.1 Pastebi įvairių religijų maldos namų skirtumus.	B4.2 Atpažįsta religijų skiriamuosius ženklus: pavadinimas, simbolis, Dievo vardas, šventoji knyga.	B4.3 Palygina trumpus įvairių religijų maldų pavyzdžius.	B4.4 Siūlo būdus, kaip krikščionys gali bendrauti su kitų religijų išpažinėjais.
C. Bažnyčia ir liturgija			
C1.1 Padedamas nurodo, kad šv. Mišios yra	C1.2 Savarankiškai paaiškina, kodėl Šv. Mišios yra	C1.3 Įvardija svarbiausius šv. Mišių momentus, moka	C1.4 Paaiškina pagrindines šv. Mišių dalis. Įvardija būdus,

švenčiančios ir tikėjimą išpažįstančios bendruomenės gyvenimo centras.	švenčiančios ir tikėjimą išpažįstančios bendruomenės gyvenimo centras.	„Apaštalų tikėjimo išpažinimą”.	kaip gali aktyviau dalyvauti Šv. Mišiose.
C2.1 Padedamas įvardija liturgijoje naudojamas spalvas ir pagrindinius simbolius.	C2.2 Savarankiškai įvardija liturgijoje naudojamas spalvas ir pagrindinius simbolius.	C2.3 Apibūdina liturgijoje naudojamų spalvų reikšmę ir prasmę.	C2.4 Savarankiškai atpažįsta liturginius laikotarpius pagal spalvas.
C3.1 Įvardija sąvokų „sakramentas” ir „Dievo malonė” reikšmes.	C3.2 Išvardija sakramentų pavadinimus ir jų įsteigėją.	C3.3 Skiria, kuriuos sakramentus galima priimti vieną kartą, kuriuos daug kartų.	C3.4 Susieja sakramentus su Jėzaus gyvenimo įvykiais.
D. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas			
D1.1 Savarankiškai įvardija, kas yra malda, kokia jos paskirtis.	D1.2 Išskiria maldos formas ir būdus.	D1.3 Nusako pagrindines maldos laikysenas.	D1.4 Sukuria savo maldą.
D2.1 Per nukreipiamuosius klausimus atpažįsta įvairius trukdžius savo gyvenime ir tikėjimo praktikoje.	D2.2 Savarankiškai atpažįsta įvairius trukdžius savo tikėjimo praktikoje, padedamas ieško būdų tikėjimo trukdžiams įveikti.	D2.3 Įvardija, kas padeda žmogui dvasiškai augti.	D2.4 Sudaro žmogaus, besirūpinančio dvasiniu augimu, dienotvarkę.
D3.1 Su pagalba įvardija kelis svarbiausius Mergelės Marijos gyvenimo įvykius.	D3.2 Savarankiškai papasakoja Mergelės Marijos gyvenimo įvykius,	D3.3 Paaikškina, kodėl Mergelė Marija yra ypatingas asmuo žmonijos istorijoje.	D3.4 Moka maldą „Sveika Marija”.

	chronologiškai juos sudėlioja.		
E. Morale/ etika arba žmogus ir pasaulis			
E1.1 Įvardija būdus, kaip Dievas mumis rūpinasi per artimuosius.	E1.2 Pateikia pavyzdžių, kaip mes galime atsiliepti į Dievo kvietimą rūpintis kitais.	E1.2 Atpažįsta Dievo rūpestį žmogumi bibliiniame tekste.	E1.4 Atpažįsta Dievo rūpestį žmogumi bibliniuose tekstuose ir gyvenimiškose situacijose.
E2.1 Įvardija penkis kūno pojūčius, kaip galimybę pažinti pasaulį.	E2.2 Pateikia pavyzdžių, ką skirtingais pojūčiais galime pažinti.	E2.3 Paaiškina, kodėl penki pojūčiai yra Dievo dovana.	E2.4 Sukuria padėkos maldą Dievui už galimybę pažinti pasaulį.
E3.1 Pateikia pagarbaus elgesio su jį supančia aplinka pavyzdžius.	E3.2 Įvardija priežastis, kodėl svarbu pagarbiai elgtis gamtoje ir su gyvūnais.	E3.3 Įvardija netinkamo elgesio gamtoje ir su gyvūnais, pasekmes žmogui.	E3.4 Paaiškina, sąvoką „saikingumas“ ir pateikia saikingo gyvenimo pavyzdžių.
E4.1 Atpažįsta kitų žmonių poreikius.	E4.2 Siūlo būdus, kaip atliepti į kitų žmonių poreikius.	E4.3 Siūlo būdus, kaip atliepti į kitų žmonių poreikius, vadovaujantis Aukso taisykle ir Didžiuoju Dievo įsakymu.	E4.4 Analizuoja pateiktas problemines situacijas ir paaiškina, kaip jose taikytų Aukso taisyklę ir Didįjį Dievo įsakymą.

8.3 5-6 klasė

Pasiekimų lygiai			
A. Šventojo Rašto pažinimas			
I	II	III	IV

A1.1 Padedant įvardina sąvokas kas yra „Biblija“ „kanonas“, „Geroji Naujiena“.	A1.2 Įvardina sąvokas kas yra „Biblija“ „kanonas“, „Geroji Naujiena“, padedant klasifikuoja Senojo Testamento ir Evangelijos tekstus.	A1.3 Įvardina ir paaiškina sąvokas kas yra „Biblija“ „kanonas“, „Geroji Naujiena“, klasifikuoja Senojo Testamento ir Evangelijos tekstus, atpažįsta teksto žanrą.	A1.4 Įvardina ir paaiškina sąvokas kas yra „Biblija“ „kanonas“, „Geroji Naujiena“, klasifikuoja Senojo Testamento ir Evangelijos tekstus, atpažįsta teksto žanrą, apibūdina kontekstą.
A2.1 Remdamasis gerai žinomu bibliiniu kontekstu, nurodo kad Biblija yra svarbus kultūrinis paveldas.	A2.2 Remdamasis nesudėtingu bibliiniu kontekstu paaiškina Biblijos kultūrinio paveldo svarbą, nurodytuose tekstuose atpažįsta pamokymus.	A2.3 Remdamasis sudėtingesniu bibliiniu kontekstu apibendrina Biblijos kultūrinio paveldo svarbą, atpažintus pamokymus paaiškina.	A2.4 Remdamasis nauju bibliiniu kontekstu vertina Biblijos kultūrinio paveldo svarbą, Biblijos pamokymus sieja su gyvenimu ir asmenine patirtimi, juos interpretuoja kaip literatūros ir kaip tikėjimo tekstus.
A3.1 Padedant įvardina ir bendriausiai apibūdina lyginamų bibliinių istorijų panašumus ir skirtumus.	A3.2 Įvardina ir apibūdina lyginamų bibliinių istorijų panašumus ir skirtumus.	A3.3 Įvardina, apibūdina ir paaiškina lyginamų bibliinių istorijų panašumus ir skirtumus, interpretuoja Biblijos istorijas, atpažįsta, kaip Dievas veikia istorijoje.	A3.4 Kūrybiškai pristato lyginamų bibliinių istorijų panašumus ir skirtumus, interpretuoja Biblijos istorijas, paaiškina, kaip Dievas veikia istorijoje ir susieja su gyvenimo aktualijomis.
B. Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1 Ieško reikiamos informacijos apie Jėzaus Asmenį įvairiuose interneto šaltiniuose, tačiau jos nevertina, sunkiai skiria pagrįstą ir nepagrįstą	B1.2 Randa reikiamos informacijos įvairiuose interneto ir spausdintuose šaltiniuose apie Jėzaus Asmenį ir misiją, bet ne visada skiria faktą ir nuomonę, svarbią ir	B1.3 Tikslingai ieško naujų informacijos šaltinių, randa tinkamos informacijos apie Jėzaus Asmenį ir misiją įvairiuose ištekliuose. Dažniausiai skiria faktą ir nuomonę, svarbią ir	Randa reikiamos informacijos įvairiuose šaltiniuose apie Jėzaus Asmenį ir misiją. Skiria faktą ir nuomonę, svarbią ir nesvarbią informaciją. Sąmoningai plečia žodyną, išsiaiškina

informaciją. Bando vartoti naujus žodžius.	nesvarbią informaciją. Bando aiškintis nežinomų žodžių reikšmes ir mokosi juos vartoti.	nesvarbią informaciją. Išsiaiškina nežinomų žodžių reikšmes ir išmoksta juos vartoti.	nežinomų žodžių reikšmes ir išmoksta juos tikslingai vartoti pagal kontekstą.
B2.1. Padedamas nurodo Dievo trejybiškumą, išvardija Švenčiausios Trejybės asmenis.	B2.2 Apibūdina Dievo trejybiškumą, išvardija Švenčiausios Trejybės asmenis, komentuoja Švenčiausios Trejybės pagarbinimo maldą.	B2.3 Apibūdina ir paaiškina Dievo trejybiškumą, Švenčiausios Trejybės pagarbinimo maldą, nurodo Švenčiausios Trejybės asmenų požymius, pateikia Švenčiausios Trejybės slėpinio paaiškinimo pavyzdžius.	B2.3 Apibūdina ir paaiškina Dievo trejybiškumą, Švenčiausios Trejybės pagarbinimo maldą, sugretina Švenčiausios Trejybės asmenų požymius, iliustruoja pavyzdžiais ir meno kūriniais, Švenčiausios Trejybės Asmenų santykį taiko savo santykiuose su kitais.
B3.1 Padedamas įvairiais būdais pasakoja, apibūdina ir paaiškina savo supratimą apie bendrystę.	B3.2 Įvairiais būdais pasakoja, apibūdina ir fragmentiškai aiškina apie Dievo ir žmogaus bendrystę, tikėjimą įvardija kaip santykį tarp asmens ir Asmens.	B3.3 Įvairiais būdais pasakoja, apibūdina ir nuosekliai aiškina apie Dievo ir žmogaus bendrystę, nurodo stiprinimo būdus, tikėjimą įvardija kaip santykį tarp asmens ir Asmens, pripažįsta jo svarbą.	B3.4 Įvairiais būdais pasakoja, apibūdina ir nuosekliai aiškina apie Dievo ir žmogaus bendrystę, pakomentuoja stiprinimo būdus, tikėjimą paaiškina kaip santykį tarp asmens ir Asmens, pripažįsta ir vertina jo svarbą, pateikia Šventojo Rašto pavyzdžių.
B4.1. Įvardija didžiąsias pasaulio religijas, žino jų simbolius.	B4.2 Apibūdina didžiąsias pasaulio religijas, paaiškina simbolius, supranta sąvokas „politeizmas“, „monoteizmas“.	B4.3 Klasifikuoja monoteistines ir politeistines religijas, nurodo jų skirtumus ir panašumus.	B4.4 Klasifikuoja monoteistines ir politeistines religijas, paaiškina jų skirtumus ir panašumus, lygina didžiųjų religijų pagrindinius tikėjimo

			principus su krikščionių tikėjimu.
C. Bažnyčia ir liturgija			
C1.1 Padedamas apibūdina žodžių „apaštalas“ ir „misija“ prasmę bei juos tinkamai vartoja gerai žinomame kontekste.	C1.2 Įvardija žodžių „apaštalas“ „misija“ prasmę, pateikia pavyzdžių, tinkamai juos vartoja nesudėtingame kontekste, apibūdina, kas yra keliaujanti Dievo tauta.	C1.3 Paaškina žodžių „apaštalas“ „misija“ prasmę, pateikia pavyzdžių, tinkamai juos vartoja naujame kontekste, paaškina, kas yra keliaujanti Dievo tauta, nurodo Bažnyčios atsiradimo ir augimo bruožus.	C1.3 Gretina žodžių „apaštalas“ „misija“ prasmę, pateikia pavyzdžių, tinkamai juos vartoja naujame kontekste, paaškina, kas yra keliaujanti Dievo tauta, apibūdina Bažnyčios atsiradimo ir augimo bruožus, pristato Bažnyčią kaip tarnaujančią bendruomenę, kurioje veikia įvairios karitatyvinės organizacijos.
C2.1 Padedamas atpažįsta liturginius laikotarpius ir šventes.	C2.2 Apibūdina svarbiausius liturginius laikotarpius ir šventes.	C2.3 Apibūdina ir paaškina svarbiausių liturginių laikotarpių ir švenčių praktiką ir prasmę.	C2.4 Palygina ir kūrybiškai pristato liturginių laikotarpių ir švenčių praktiką, prasmę, skirtumus ir panašumus.
C3.1 Išvardina visus sakramentus ir su pagalba paaškina jų prasmę, apmąsto savo elgesį ir santykį su tikėjimo bendruomene.	C3.2 Grupuoja sakramentus, atpažįsta sakramentų regimus ženklus ir per juos gaunamas malones, apibūdina savo elgesį ir santykį su tikėjimo bendruomene.	C3.3 Apibūdina sakramentų grupes, įvardija sakramentų regimus ženklus ir per juos gaunamas malones, paaškina, ką reiškia bendruomeniškumas.	C3.4 Naudodamasis įvairiais informacijos šaltiniais kūrybiškai perteikia sakramentų regimus ženklus ir per juos gaunamas malones, vertina bendruomenės svarbą.
D. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas			

D1.1 Pristato maldos svarbą, iliustruoja pavyzdžiais iš Šv. Rašto.	D2.2 Pristato maldos svarbą asmens ir bendruomenės gyvenime, iliustruoja pavyzdžiais iš Šv. Rašto, sieja su realiu gyvenimo kontekstu.	D1.3 Vertina malda, iliustruoja pavyzdžiais iš Šv. Rašto, sieja su realiu gyvenimo kontekstu ir stengiasi maldos patirtimi vadovautis kasdieniniame gyvenime.	D1.4 Vertina malda, iliustruoja pavyzdžiais iš Šv. Rašto ir asmeninio gyvenimo, sieja su realiu gyvenimo kontekstu ir vadovaujasi maldos patirtimi kasdieniniame gyvenime.
D2.1 Paaiškina sąžinės sampratą. Iš savo asmeninės patirties pateikia pavyzdžių.	D2.2 Pakomentuoja pavyzdžius, kaip sąžinė sąlygoja žmogaus apsisprendimus. Išvardija 10 Dievo įsakymų.	D2.3 Remdamasis sąžine ir Dekalogu svarsto asmeninius veiksmus, nusako tikėjimo ir darbų vienovės svarbą.	D2.4 Remdamasis sąžine, Dekalogu ir Kalno pamokslu aktyviai dalyvauja diskusijose, išsako argumentais pagrįstą nuomonę, paaiškina tikėjimo ir darbų vienovės svarbą.
D3.1 Padedamas nurodo kelis palaimintuosius ir šventuosius, apibūdina sąvokas „palaimintasis“, „šventasis“.	D3.2 Įvardija keletą palaimintųjų ir šventųjų, paaiškina jų svarbą. Vartoja sąvokas „palaimintasis“ „šventasis“.	D3.3 Pasakoja kelių palaimintųjų ar šventųjų gyvenimo istorijas, pakomentuoja jų svarbą savo asmeniniame ir Bažnyčios gyvenime.	D3.4 Savarankiškai surenka duomenis apie pasirinktą palaimintąjį ar šventąjį, kūrybiškai perteikia reikšmingiausių nuveiktus darbus ir svarbą asmeniniame ir Bažnyčios gyvenime. Palaimintųjų ar šventųjų gyvenimus sugretina su Jėzaus mokymu.
E. Moralė/ etika: žmogus ir pasaulis			
E1. Įvardija žmonių žalingus įpročius ir elgseną, galimas pasekmes.	E1.2 Paaiškina veiksmo ir pasekmės ryšį, iliustruoja pavyzdžiais	E1.3 Analizuoja veiksmo ir pasekmės ryšį, iliustruoja pavyzdžiais. Padedamas	E1.4. Savarankiškai renka ir analizuoja veiksmo ir pasekmės ryšį iš įvairių šaltinių, juos

	Padedamas padaro išvadas.	padaro išvadas, įžvelgia tendencijas. Nurodo tikrosios laimės šaltinius.	apibendrina, nustato tendencijas ir paaiškina priežastis. Sukuria rekomendacijas tikrai laimei pasiekti ir gyvybei saugoti.
E2.1 Padedamas nurodo, kas yra fizinė ir dvasinė sveikata.	E2.2 Įvardija, kas yra fizinė ir dvasinė sveikata, pateikia keletą pavyzdžių, kaip gali saugoti savo ir kitų sveikatą.	E2.3 Įvardina fizinės ir dvasinės sveikatos reikšmę dalyvaujant Dievo plane, pateikia pavyzdžių kaip gali saugoti savo ir kitų sveikatą.	E2.4 Nurodo fizinės ir dvasinės sveikatos sąsajas ir sudaro fizinės ir dvasinės sveikatos stiprinimo planą, dalyvaujant Dievo plane. Reflektuoja.
E3.1 Padedamas nurodo, sąsajas tarp tikėjimo ir atsakomybės už kūriniją.	E3.2 Įvardija sąsajas tarp tikėjimo ir atsakomybės už kūriniją, paaiškina Dievo ir žmogaus bendradarbiavimo svarbą kūrinijos išsaugojime.	E3.3 Paaiškina sąsajas tarp tikėjimo ir atsakomybės už kūriniją, pagrindžia Dievo ir žmogaus bendradarbiavimo svarbą kūrinijos išsaugojime. Apibūdina, kas labiausiai žeidžia žmogaus santykius su savimi, kitais ir aplinka.	E3.4 Inicijuoja diskusiją apie tikėjimo ir atsakomybės sąsajas, Dievo ir žmogaus bendradarbiavimo svarbą kūrinijos išsaugojime, žmogaus santykį su savimi, kitais ir aplinka. Pateikia strategijas, kaip galėtų būti saugoma kūrinija. Imasi iniciatyvos praktinės veiklos projektams kurti ir realizuoti.
E4.1 Padedamas atpažįsta gailestingumo veiksmus ir nuostatas.	E4.2 Įvardija gailestingumo veiksmus ir nuostatas. Suranda gailestingumo pavyzdžių Šv. Rašte.	E4.3 Pagrindžia gailestingumo veiksmus ir nuostatas. Analizuoja gailestingumo pavyzdžius Šventajame Rašte ir šventųjų gyvenimuose.	E4.4 Argumentuotai paaiškina gailestingumo darbų reikšmę, įvertina gailestingumo pavyzdžius Šventajame Rašte ir šventųjų gyvenimuose, pritaiko asmeniniame ir visuomenės gyvenime.

8.4 7-8 klasės

Pasiekimų lygiai			
1. Šventojo Rašto pažinimas			
I	II	III	IV
A1.1 Su pagalba paaiškina, kad Biblija turi literatūrinę ir dvasinę prasmę.	A1.2 Bendrais bruožais paaiškina, kuo skiriasi Biblijos dvasinė ir literatūrinė prasmės. Žino, kokiomis aplinkybėmis buvo užrašyta Biblija.	A1.3 Su pavyzdžiais paaiškina žodines ir dvasines prasmes Biblijoje. Atpažįsta Biblijoje esančią istorinę konteksto kalbą.	A1.4 Pasirinktuose Biblijos tekstuose paaiškina žodines ir dvasines prasmes, jas interpretuoja istoriniame kontekste. Paaiškina, kaip Bibliją tyrinėja empiriniai mokslai ir teologija
A2.1 Tekste padedamas atpažįsta pasakojimo žinią ir istorinį kontekstą	A2.2 Tekste savarankiškai atpažįsta istorinį kontekstą ir paaiškina teksto žinios aktualumą	Tekste atpažintą istorinį kontekstą ir teksto žinią gretina bei paaiškina sąsajas ir aktualumą	Lyginamuose tekstuose atpažįsta istorinius kontekstus, išskiria perteikiamą žinią ir kūrybiškai pristato
A3. 1 Atpasakoja svarbiausias Biblines istorijas	A3. 2 Svarbiausias biblines istorijas sieja su chronologine juosta, atpažįsta simbolinę kalbą	A3. 3 Bibliniuose tekstuose atpažįsta simbolinę kalbą, ją paaiškina, klasifikuoja pagal nurodytus kriterijus	A3.4 Kūrybiškai interpretuoja ir pristato pasirinktą Biblijos įvykius ir simbolinę kalbą

Padedamas išskiria kelis Biblijos chronologinius įvykius, vardus, vietas, simbolinės kalbos pavyzdžius	Išskiria kelis Biblijos chronologinius įvykius, nurodo vardus, vietas, atpažįsta simbolinę kalbą	Įvardina svarbiausius chronologinių įvykių seką, Išganyo istorijai reikšmingus vardus ir vietas, supranta simbolinę Biblijos kalbą	Savarankiškai nurodo chronologinių įvykių seką, joje kūrybiškai pateikia Išganyo istorijai svarbių asmenų ir vietovių pavyzdžius, interpretuoja simbolinę kalbą
2. Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1 Žino svarbiausius Išganyo istorijos įvykius, Jėzaus Dieviškumą ir žmogiškumą, mirtį ir Prisikėlimą.	B1.2 Pateikia kelis Išganyo istorijos įvykius. Ieško atsakymų į pagrindinius Prisikėlimo ir Amžinojo gyvenimo klausimus.	B1.3 Atsakymus į Prisikėlimo ir Amžinojo gyvenimo klausimus sieja su asmeniniu gyvenimu.	B1.4 Pristato Išganyo istoriją siedamas su asmens gyvenimu
B2.1 Žino Šventąją Dvasią, kaip Švenčiausios Trejybės asmenį	Atpažįsta Šventosios Dvasios veikimą per dovanas ir vaisius	Komentuoja kaip Šventosios Dvasios dovanos ir vaisiai keičia žmogaus gyvenimą, pateikia pavyzdžių.	Per Šventosios Dvasios veikimą pademonstruoja Švenčiausios Trejybės bendrystę
B3.1 Padedamas atpažįsta Dievo veikimą asmeniniame gyvenime ir istoriniuose įvykiuose.	B3.2 Savarankiškai atpažįsta Dievo veikimą asmeniniame gyvenime ir istoriniuose įvykiuose.	Įvardija Dievo veikimą asmeniniame gyvenime ir istorijoje, pateikia pavyzdžių	Kūrybiškai pateikia Dievo veikimo asmeniniame gyvenime ir istorijoje pavyzdžius, juos sieja su bibliiniu pasakojimu.

B4.1 Skiria, ką reiškia žodžiai krikščionis ir katalikas.	B4.2 Padedamas išvardina kelias krikščioniškas bažnyčias, atpažįsta jų pavadinimus.	B4.3 Apibūdina kelias krikščioniškas bažnyčias, jų istorinį atsiradimą.	B4.4 Analizuoja panašumus ir skirtumus tarp krikščioniškų bažnyčių.
3. Bažnyčia ir liturgija			
C1.1 Padedamas atpažįsta, kad Bažnyčia turi mokymo ir tarnavimo misiją.	C1.2 Atpažįsta, kad Bažnyčia turi mokymo ir tarnavimo misiją, įvardina katalikiškas organizacijas, bendruomenes	C1.3 Paaishkina, kodėl Bažnyčioje svarbi mokymo ir tarnavimo misija, duoda aktualių pavyzdžių. Išvardija kelias katalikiškas organizacijas, bendruomenes, nurodo jų veiklas.	C1.4 Paaishkina, kodėl ir kokiais moralės, etikos, socialinio gyvenimo klausimais pasisako Bažnyčia, pateikia pavyzdžius kaip ji veikia.
C2.1 Padedamas paaishkina, kad Bažnyčia švenčia tikėjimą liturgijoje: jį išpažįsta ir skelbia.	C2.2 Atpažįsta tikėjimo šventimo ir išpažinimo pavyzdžius.	C2.3 Paaishkina tikėjimo šventimą, atpažįsta liturgijos gestus ir pamaldumo raišką.	C2.4 Liturgijos gestus ir pamaldumo simbolius sieja su bibliniais motyvais. Esant reikalui, dalyvauja liturgijos kūrimo procese.
C3.1 Padedamas nurodo sakramentų kilmę ir prasmę Bažnyčioje.	C3.2 Apibūdina sakramentų kilmę, savitumą, per juos gaunamas malones.	C3.3 Paaishkina, kokia yra sakramentų kilmė, kokiomis sąlygomis ir kas gali priimti sakramentus, kokios per juos gaunamos malonės.	C3.4 Analizuoja sakramentų kilmę ir nurodo teikėją. Paaishkina sakramentų „naudą“ žmogui.
4. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas			

D1.1 Nurodo kas yra vidinė malda, atpažįsta maldos pavyzdžius.	D1.2 Paaiškina vidinės maldos savitumą. Nurodo maldos pavyzdžius.	D1.3 Išskiria iš kitų vidinės maldos būdus ir juos paaiškina. Paaiškina biblinės maldos ir Bažnyčios tradicijos maldos pavyzdžius.	D1.4 Apibūdina vidinę maldą Paaiškina biblinės maldos ir Bažnyčios tradicijos maldos pavyzdžius
D2.1 Atpažįsta tikėjimo augimą, kitimą	D2.2 Atpažįsta tikėjimo augimą ir dvasinio gyvenimo priemones, kurios tam daro įtaką	D3.3 Paaiškina dvasinio gyvenimo dinamiką ir jam reikalingas priemones	D3.4 Sieja savo gyvenimą su pašaukimu dvasinei ūgčiai ir taiko tam reikalingas priemones
D3.1 Atpažįsta Švč. Mergelės Marijos tikėjimo ir pavyzdžio svarbą	D3.2 Paaiškina kaip Evangelijoje ir tikėjimo praktikoje atsispindi Marijos svarba.	D3.3 Palygina Evangelijos ir tikėjimo praktikos atspindžius maldingume Marijai.	D3.4. Diskutuoja apie Marijos tikėjimo reikšmę asmeniui ir tautai, pagrindžia pavyzdžiais.
5. Moralė/ etika arba žmogus ir pasaulis			
E1.1 Su pagalba atpažįsta, kad žmogus pasaulyje gyvena iš meilės. Įvardija pažeidžiamas žmonių grupes ir būtinybę jiems suteikti pagalbą.	E1.2 Paaiškina žmogaus gyvybės vertę ir neliečiamumą, pripažįsta kiekvieno asmens orumą nepaisant socialinių grupių ir pan.	E1.3 Išsako ir argumentuoja savo poziciją gyvybės klausimais. Paaiškina, kokie yra skirtingų socialinių grupių poreikiai ir koks yra krikščioniškas atsakas	E1.4 Gyvybės neliečiamumą aiškina remdamasis tikėjimo postulatais. Ieško ir modeliuoja galimą pagalbą skirtingus poreikius turintiems asmenims.

E2.1 Su pagalba gyvybės saugojimą paaiškina, kaip pagarbą sau ir kitam.	E2.2 Paaiškina, kodėl reikia gerbti ir rūpintis savo ir kitų gyvybe. Išvardija, kaip pasireiškia meilė santykiuose su kitais.	E2.3 Pateikia rūpinimosi savo ir kitų gyvybe pavyzdžių. Nusako meilės svarbą žmogaus gyvenime.	E2.4 Analizuoja būdus, kaip saugoma kūno ir dvasios sveikata, savo ir kitų gyvybė. Sieja pagarbą gyvybei su artimo meile.
E3.1 Atpažįsta ekologines problemas.	E3.2 Ekologines problemas sieja su žmogaus veikla.	E3.3 Nusako ir analizuoja tikėjimo ryšį su ekologiniu atsivertimu.	E3.4 Generuoja idėjas, kuria veiksmų planą, kaip gali būti sprendžiamos ekologinės problemos tikėjimo perspektyvoje.
E4.1 Įvardija Bažnyčioje vykdomą socialinę veiklą.	E4.2 Įvardija socialinio Bažnyčios mokymo principus. Nurodo savanorystės svarbą.	E4.3 Paaiškina socialinio Bažnyčios mokymo principus. Apibūdina savanorystės bruožus.	E4.4 Suplanuoja savanoriškas veiklas remdamasis socialinio Bažnyčios mokymo principais.

8.5 9-10 klasė

Pasiekimų lygiai			
A. Šventojo Rašto pažinimas			
I	II	III	IV
A1.1 Padedamas įvardija skirtumus ir panašumus tarp Senojo ir Naujojo Testamentų.	A1.2 Įvardija skirtumus ir panašumus tarp Senojo ir Naujojo Testamentų, savais	A1.3 Įvardija ir paaiškina skirtumus ir panašumus tarp Senojo ir Naujojo Testamentų,	A1.4 Įvardija ir paaiškina skirtumus ir panašumus tarp Senojo ir Naujojo Testamentų, kūrybiškai

	žodžiais apibūdina Šventojo Rašto reikšmę Bažnyčiai.	ir nusako Šventojo Rašto reikšmę Bažnyčiai ir mokslui.	perteikia įvairiais būdais Šventojo Rašto reikšmę Bažnyčiai, mokslui, asmeniniam gyvenimui.
A2.1 Savais žodžiais paaiškina kaip pritaikyti Biblijos tekstus savo gyvenime. Pagal pateiktą pavyzdį apibūdina biblinės kultūros kontekstą.	A2.2 Analizuoja kaip bibliniai tekstai daro įtaką asmeniniams ir visuomeniniams sprendimams, lygina biblinės kultūros kontekstą su šių dienų aktualijomis. Savo nuomonę iš dalies pagrindžia argumentais.	A2.3 Remdamasis biblinės kultūros kontekstu, literatūriniais kūriniais vertina kaip bibliniai tekstai daro įtaką asmeniniams ir visuomeniniams sprendimams, kelia probleminius klausimus, svarsto pateikdamas argumentus.	A2.4 Remdamasis biblinės kultūros kontekstu, literatūriniais kūriniais kūrybiškai interpretuoja kaip bibliniai tekstai daro įtaką asmeniniams ir visuomeniniams sprendimams, diskusijose kelia probleminius klausimus, svarsto, pateikdamas argumentus. Įvairiais aspektais aptaria pasirinktą problemą ar klausimą.
A3.1 Savo aplinkoje atpažįsta biblinius simbolius, vardus ir reiškinius, paaiškina jų reikšmę.	A3.2 Savo aplinkoje atpažįsta biblinius simbolius, vardus ir reiškinius, paaiškina jų reikšmę, susieja su biblinėmis istorijomis.	A3.3 Paaiškina savo aplinkoje matomus biblinius simbolius, vardus ir reiškinius, susieja su biblinėmis istorijomis, kelia probleminius klausimus.	A3.4 Savo aplinkoje, literatūroje ir mene atpažįsta ir interpretuoja biblines istorijas ir nurodo pagrindinius biblinius simbolius, vardus, reiškinius, kelia probleminius klausimus, ieško atsakymų.
B. Tikėjimo turinio pažinimas			
B1.1 Padedamas formuluoja klausimus ir ieško atsakymų	B1.2 Formuluoja klausimus ir ieško	B1.3 Analizuoja ir lygina biblinius tekstus	B1.4 Žino autentiškus šaltinius ir geba kritiškai

apie Jėzaus žmogiškumą ir dieviškumą.	atsakymų apie Jėzaus žmogiškumą ir dieviškumą. Įvardija Įsikūnijimo ir Išganymo slėpinio esmę.	apie Jėzaus žmogiškumą ir dieviškumą. Paaškina Įsikūnijimo ir Išganymo slėpinio esmę, nusako Jėzaus misiją.	vertinti informaciją apie Jėzaus žmogiškumą ir dieviškumą. Įvertina Įsikūnijimo, Išganymo slėpinio ir Jėzaus misijos reikšmę.
B2.1 Geba atpažinti teisingus ir klaidingus Dievo įvaizdžius.	B2.2 Įvardija klaidingų ir teisingų Dievo įvaizdžių atsiradimo priežastis ir pasekmes.	B2.3 Apibūdina teisingus Dievo įvaizdžius remdamasis Biblija. Nurodo dieviškųjų Asmenų veiklą ir savitumą.	B2.4 Paaškina ir pagrindžia teisingus Dievo įvaizdžius remdamasis Biblija. Įvardija Švenčiausios Trejybės asmenų veiklą, savitumą ir raišką žmogaus gyvenime.
B3.1 Savais žodžiais apibūdina mokslo ir tikėjimo santykį per jų keliamus klausimus. Samprotauja apie gyvenimo tikslą.	B3.2 Renka, sieja ir kritiškai vertina informaciją apie mokslo ir tikėjimo dialogą. Diskutuoja apie krikščioniškojo gyvenimo tikslą Amžinybės perspektyvoje.	B3.3 Žino ir teisingai apibūdina mokslo ir tikėjimo santykį. Analizuoja ir komentuoja krikščioniškojo gyvenimo tikslą Amžinybės perspektyvoje.	B3.4 Tikslingai pasirenka ir kūrybiškai naudoja kompleksines raiškos priemones ir formas įvardindamas tikėjimo ir mokslo vaidmenį žmogaus gyvenime. Argumentuotai nusako krikščioniškojo gyvenimo tikslą Amžinybės perspektyvoje.
B4.1 Apibrėžia ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo sąvokas.	B4.2 Apibrėžia ir palygina ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo sąvokas. Remdamasis šaltiniais įvardija	B4.3 Paaškina ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo sąvokas, jų raidos etapus ir pateikia	B4.4 Tinkamai vartoja ekumenizmo ir tarpreliginio dialogo sąvokas, diskutuoja apie ekumeninių ir

	ekumeninių ir tarpreliginių susitikimų tikslą ir rezultatus.	ekumeninių bendruomenių pavyzdžių, apibūdina susitikimų tikslą ir rezultatus.	tarpreliginių susitikimų tikslą ir rezultatus. Analizuoja ir pristato įvairiomis raiškos priemonėmis II Vatikano susirinkimo dokumentą „Dekretas dėl ekumenizmo“.
C. Bažnyčia ir liturgija			
C1.1 Apibūdina religinio meno reikšmę, paaiškina tradicijos svarbą žmogaus ir visuomenės gyvenime. Pateikia tikėjimo liudijimo pavyzdžių Bažnyčios istorijoje.	C1.2 Apibūdina ir vertina religinio meno reikšmę, Analizuoja ir lygina skirtingas krikščioniškas tradicijas. Pateikia pavyzdžių, kaip Bažnyčia atsiliepia į kiekvieno žmogaus ir visuomenės poreikius.	C1.3 Nusako krikščioniškam tapatumui kylančius iššūkius ir atsiveriančias galimybes Bažnyčios istorijoje.	C1.4 Savarankiškai interpretuoja Bažnyčios istorijos įvykius. Naudodamas kompleksines raiškos priemones pavyzdžiais iliustruoja tikėjimo liudijimą Lietuvoje.
C1.1 Padedamas įvardija tradicijos svarbą ir krikščioniško tapatumo bruožus, nusako kylančius iššūkius ir atsiveriančias galimybes Bažnyčios istorijoje.	C1.2 Įvardija tradicijos svarbą ir krikščioniško tapatumo bruožus, nusako kylančius iššūkius ir atsiveriančias galimybes Bažnyčios istorijoje ir pateikia pavyzdžių, kaip Bažnyčia atsiliepia į kiekvieno žmogaus ir visuomenės poreikius.	C1.3 Įvardija, analizuoja ir vertina tradicijos svarbą žmogaus ir visuomenės gyvenime, apibūdina krikščioniško tapatumo bruožus, ieško kylantiems iššūkiams sprendimų Bažnyčios istorijoje ir pateikia pavyzdžių, kaip Bažnyčia atsiliepia į kiekvieno žmogaus ir visuomenės poreikius.	C1.4 Naudodamas kompleksines raiškos priemones pavyzdžiais iliustruoja krikščioniško tapatumo bruožus ir krikščioniškas tradicijas Lietuvoje ir pasaulyje. Remdamasis Bažnyčios mokymu į kiekvieno žmogaus ir visuomenės poreikius kuria rekomendacijas krikščioniško tapatumo stiprinimui.

C2.1 Paaiškina, kas yra liturgija. Analizuoja, kokią įtaką asmens veikimas/ neveikimas turi Bažnyčios gyvenimui.	C2.2 Žino pagrindinius liturginius veiksmus. Paaiškina, kad krikščionis turi daug galimybių aktyviai įsitraukti į liturgiją ir ją praturtinti savo gabumais.	C2.3 Pakomentuoja pagrindinius liturginius veiksmus. Pateikia aktyvios veiklos liturgijoje pavyzdžių.	C2.4 Apibūdina, liturginius veiksmus, tikslingai vartoja liturgijos sąvoką. Atlieka tiriamąjį darbą apie vietos bendruomenę. Apibūdina asmens atsakomybę už krikščioniškos bendruomenės stiprinimą.
C3.1 Įvardija sakramentus ir paaiškina jų prasmę.	C3.2 Paaiškina, kaip sakramentinis gyvenimas daro įtaką asmeniniams sprendimams ir veiksmams.	C3.3 Apibrėžia sakramentinio gyvenimo požymius ir gaunamas malones.	C3.4 Kuria žmogaus gyvenimo aprašymą, siedamas konkrečių sakramentų šventimą su žmogaus gyvenimo etapais.
D. Asmens tobulėjimas ir dvasinis gyvenimas			
D1.1 Įvardija maldos reikšmę asmens ir bendruomenės gyvenime.	D.2 Nusako kasdieninės maldos svarbą asmens gyvenime, nurodo praktinius maldos būdus.	D1.3 Apibūdina maldos svarbą asmens ir bendruomenės gyvenime, analizuoja stereotipų ir išankstinių nusistatymų kilmę ir neigiamą poveikį maldos gyvenimui.	D1.4 Vertina maldos svarbą asmens ir bendruomenės gyvenime, sukuria dienotvarkę, kurioje atsispindi maldos laikas, pakomentuoja stereotipų ir išankstinių nusistatymų kilmę, neigiamą poveikį maldos gyvenimui, siūlo maldos galimybes įvairiomis aplinkybėmis.

D2.1 Įvardija, kas yra atsivertimas. Pasakoja jaunų šventųjų gyvenimo istorijas.	D2.2 Žino ir teisingai apibūdina, kas yra atsivertimas ir pateikia atsivertimo pavyzdžių. Kelia dvasinio gyvenimo svarbos klausimus savo ir šventųjų gyvenimuose ir ieško atsakymų.	D2.3 Analizuoja atsivertimo reikšmę. Lygina savo ir šventųjų gyvenimo tikslus, dvasinio tobulėjimo būdus ir daro išvadas.	D2.4 Išsamiai paaiškina atsivertimo reikšmę. Remiasi šventųjų pavyzdžiais ir sukuria savo dvasinio tobulėjimo planą.
D3.1 Nusako, koks yra krikščionio pašaukimas ir misija, kuo skiriasi karjera ir pašaukimas išsakydamas savo nuomonę, kurią iš dalies pagrindžia.	D3.2 Susieja krikščionišką pašaukimą ir misiją su Kūrėjo duota laisva pasirinkti, pasiremdamas kitų išsakytais vertinimais arba išsakydamas savo nuomonę. Nurodo skirtumus ir panašumus tarp pašvęstojo gyvenimo, kunigystės, santuokos, dosniosios viengungystės.	D3.3 Kūrybiškai pateikia misijų ir įvairių pašaukimų (pašvęstojo gyvenimo, kunigystės, santuokos, dosniosios viengungystės) teikiamas galimybes save išreikšti atsiliepiant į Dievo kvietimą, savo nuomonę argumentuodamas.	D3.4 Analizuoja misionierišką veiklą pasaulyje ir savarankiškai įsivertina Dievo dovanotus talentus planuodamas savo asmeninį gyvenimą ir profesinę karjerą.
E. Moralė/ etika arba žmogus ir pasaulis			
E1.1 Atpažįsta bioetines problemas nurodytuose šaltiniuose.	E1.2 Įvardija bioetikos pagrindinius principus. Išskiria gyvybės ir mirties kultūrų požymius.	E1.3. Įvertina gyvybės ir mirties kultūrų poveikį asmens ir visuomenės gyvenimui. Paaiškina veiksmo moralumo kriterijus, mažesnio blogio ir dvigubos pasekmės principus.	E1.4 Analizuoja bioetinius klausimus remdamasis krikščioniškuoju mokymu. Interpretuoja ir vertina savo vaidmenį renkantis gyvybės kultūrą.

E2.1 Aptaria skirtingas meilės sampratas. Įvardija, ką reiškia atsakingas lytinis elgesys.	E2.2 Svarsto ir lygina krikščionišką ir sekuliarų požiūrį į meilę, žmogaus lytiškumą, santuoką ir Santuokos sakramentą.	E2.3 Paaiškina žmogaus lytiškumo ir meilės sampratas. Įvardija santuokos ir Santuokos sakramento prigimtį, tikslą, savybes.	E2.4 Apibūdina žmogaus lytiškumo, meilės sampratas, Santuokos sakramento svarbą Bažnyčios mokyme, Jėzaus gyvenime ir darbuose.
E3.1 Įvardija globalizacijos ir vartotojiškumo sąvokas, žino tvarumo principus. Analizuoja situacijas, kaip galima atjausti, padėti šalia esantiems.	E3.2 Įvardija Bažnyčios socialinio mokymo gaires žmogaus darbo klausimais. Nusako globalizacijos ir vartotojiškumo poveikį asmens, bendruomenės, šalies gyvenime.	E3.3 Geba išdėstyti savo požiūrį į vartotojiškumo ir globalizacijos įvykius ir reiškinius, jį pagrįsti asmenine patirtimi ir Bažnyčios mokymu.	E3.4 Diskutuoja apie vartotojiškumą ir globalizaciją, iš to kylančias problemas, ieško sprendimo būdų, renkasi nevirtotojišką požiūrį, siūlo idėjas, kaip dalintis materialiniais ištekliais su stokojančiais, kuriant Dievo Karalystę.
E4.1 Padedamas analizuoja pagrindinius Bažnyčios socialinio mokymo principus. Įvardija žiniasklaidos poveikį asmens ir bendruomenės gyvenime.	E4.2 Apibūdina pagrindinius Bažnyčios socialinio mokymo principus ir nurodo rekomenduojamus būdus socialinėms problemoms Lietuvoje ir pasaulyje spręsti. Analizuoja medijų poveikį asmens ir bendruomenės gyvenime.	E4.3 Vertina Bažnyčios socialinio mokymo principus ir pavyzdžiais paaiškina Bažnyčios socialinio mokymo esmę, susieja juos su Jėzaus mokymu. Apibūdina, kaip prasmingai ir atsakingai naudotis medijomis karitatyvinėje veikloje.	E4.4 Taikydamas Bažnyčios socialinio mokymo principus sukuria socialinę reklamą socialinėms problemoms Lietuvoje ir pasaulyje spręsti. Kūrybiškai taiko medijos bendradarbiavimo priemonės įvairioms karitatyvinėms veikloms atlikti, rodo iniciatyvą ieškodamas naujų priemonių.